

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I grullo

Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 201 (8603)

TRST, sreda, 29. avgusta 1973

SESTANEK GOSPODARSKIH MINISTROV PRI PREDSEDNIKU VLADE

PRITISK INDUSTRIJCEV NA VLADO ZA POVIŠANJE PROIZVAJALNIH CEN

Najmočnejši pritisk izvajata testeninska in mlinarska industrija

RIM, 28. — Predsednik vlade Rumor je imel danes prvi pogovor po političnih s tremi gospodarskimi ministri. Najprej je sprejel finančnega ministra Colomba, nato zakladnega ministra al Malfo in končno ministra za proračun Giolitti. Slednji je po pogovoru z Rumorjem izjavil časnika, da bo jutri pri predsedniku vlade sestanek treh gospodarskih ministrov. Iz palače Chigi pa so pojasnili, da bo jutri Rumor na sestanku s tremi ministri proučil sedanji splošni položaj. Zanimivo je, da se je Rumor pred sestankom s tremi gospodarskimi ministri sestel s tajnikom krščanske demokracije Fanfaniem.

Čeprav so iz palače Chigi sporočili, da bodo na jutrišnjem sestanku pri predsedniku vlade proučili sedanji položaj, je vendar obče znano, da se bo morala vlada v prihodnjih dneh ukvarjati z izredno resnimi vprašanji. Zamrznevalci cen je sicer prinesla prvi ugoden psihološki učinek, ki pa se bo lahko kmalu razblijil, če se bodo cene pri proizvajalcih kmalu povišale.

Industriji testenin najmočnejše pritiskajo na vlado in zahtevajo povišanje cen svojih proizvodov, ali pa pšenico oziroma moko za proizvajalce testenin po nizkih cenah. Isto so zahtevali tudi peki. Eni in drugi pravijo, da ne morejo več izdelovati testenin oziroma kruha po dosedanjih zamrzovanih cenah. Vladi in krajevnim oblastem so v teh dneh izročili napisane poročila, v katerih dokazujejo, da jih pšenica ali moka stanejo toliko, da morajo prodajati testenine, oziroma kruh z izgubo.

Na ministrstvu za industrijo je bil sinoči sestanek med ministroma De Mito in Ferrari - Aggradijem ter predstavniki industrije testenin. Po sestanku je minister De Mito izjavil, da gotovo ne more trditi, da so proizvajalci navdušeni nad tem, da se morajo žrtvovati. Toda vedo, da jim te žrtve skušamo olajšati. Ko so ga časniki vprašali, na kakšen način, je minister odgovoril: «Z uvozom pšenice iz kateregakoli kraja». Po sestanku pa je ministrstvo izdalo zelo kratko sporočilo, v katerem pravi, da so proizvajalci vzeli na znanje redno oskrbovanje z žitom za potrebe potrošnje in da so govorili še o nekaterih obrobah tehničnih vprašanj, ki se nanašajo na dobavo trde pšenice za testeninsko industrijo.

Sestanek na ministrstvu pa ni bil tako običajen, kot se zdi iz uradnega sporočila. Predstavniki testeninske industrije so ministroma De Mito in Ferrari-Agradijo izročili obsežno «dokumentacijo», katere prepis so dali tudi časnikarjem. V njej ugotavljajo, da so zasebna podjetja kupila v tujini ob mlajvi 3.850.000 stotov trde pšenice. Hkrati pa se je ugotovilo, da je bil letošnji pridelek trde pšenice v državah sredozemskega območja znatno manjši kot so pričakovali. Poleg tega je Argentina ustavila vse dobave na osnovi že sklenjenih pogodb. Na vseh mednarodnih trgih se je cena pšenice izredno povišala. Zaradi vsega tega, pravijo industrijci, bo od skupno narocene trde pšenice v tujini prišlo morda le dva milijona stotov v Italijo. To pomeni, pravijo proizvajalci, da manjka Italiji še osem milijonov stotov trde pšenice in da za sedaj zasebna podjetja nimajo možnosti uvoziti novih količin.

V dokumentu industriji ugotavljajo, da bo državna ustanova AMA letos težko kupila italijanski pridelek. AMA plačuje italijanskemu kmetu po 10 tisoč lir stot, hkrati pa mu da zraven še 2.350 lir dodatka EGS. Zasebni pridelovalec pa je še zdaj z lahkoto prodal trdo pšenico po 12 tisoč lir stot na prostem trgu, ne da bi izgubil dodatek gospodarske skupnosti. Industriji opozarjajo, da če ustanova AMA ne bo uspeša do septembra kupiti razpoložljivo pšenico na domačem trgu, se bodo cene trde pšenice, ob ponovnem polnem obratovanju vseh tovarn testenin in mlinov, povišale. Hkrati pa zahtevajo od vlade, da jim mora dati pšenico po 11 tisoč lir stot, če hoče, da bodo proizvajali testenine po zamrznjenih cenah.

Predsednik zveze trgovcev Orlando pa je obvestil vlado in ministrstvo za kmetijstvo o težkem položaju na področju semenskega olja. Mednarodne cene, pravi Orlando, so se znatno povišale zaradi še zaradi nedavnih ukrepov, ki so jih sprejeli v ZDA. Pri tem opozarja, da so cene semenskega olja poskočile na 380-385 lir za kilogram, medtem ko so znašale pred 16. julijem komaj okrog 300 lir za kilogram. Kdor ima v zalogi kupljeno olje pred 16. julijem ga lahko prodaja po 330 do 380 lir za kilogram, kdor pa ga nima, bo s težavo izpolnil svoje zaloge, če bo moral prodajati olje po zamrznjenih cenah. Zaradi tega Orlando predvideva, da se bodo cene začele povišati zaradi semenskega olja v prodaji na drobno znatno skčile. Zato poziva vlado, naj sprejme primerne ukrepe, če ne, da bo semensko olje izginilo s trga.

bo ameriško gospodarstvo začelo resnično stabilizirati.

Tudi japonska narodna banka je sporočila, da je z današnjim dnem povišala obrestno mero od 6 na 7 odst. To je še četrto letošnje povišanje obrestne mere na japonskem.

V četrtek sestanek vlada - železničarji

RIM, 28. — Tajništva sindikatov železničarjev CGIL, CISL in UIL se bodo jutri sestala in proučila delo, ki so ga opravile štiri delovne skupine sestavljene iz sindikalnih predstavnikov in državnih funkcionarjev. Skupine so imele naloge, da proučijo osnutek delovne pogodbe, ki so jo sindikati sestavili in ki jo bodo v četrtek predložili vladi na sestanku z gospodarskimi ministri.

Začetek konference neuvrščenih držav

Izjava alžirskega predsednika

ALŽIR, 28. — S sestankom 16 članov pripravljalnega odbora, se jutri začne v Alžiru četrta konferenca neuvrščenih držav. V Alžiru je že vse pripravljeno za ta veliki mednarodni dogodek. Mnogo delegacij je že prispelo v glavno alžirsko mesto. Sproti prihajajo tudi časniki iz vsega sveta. Konferenca, katere se bo udeležilo 70 držav, je zelo velikega pomena, ne samo za neuvrščene države, temveč za ves svet.

Zanimiva je izjava, ki jo je dal «Borba alžirski predsednik Huari Bumedi, ki izraža prepričanje, da bodo na alžirski konferenci iskali in našli obrazec za skupni delovni načrt, kako zaščititi koristi neuvrščenih.

«Mi živimo v obdobju velikih grupacij, znano pa je, da so močni neustojljivi s slabimi. Zato smo bolj kot kdaj koli dolžni, da se posvetimo lastnim koristim in razvoju lastnih držav, da najdemo poti in sredstva za obrambo naših življenjskih koristi, da povzdignemo glas v svetu, tako da o naših problemih ne bi razpravljali za našimi hrbti in brez nas. To je eden poglavitnih vidikov te pomembne konference, ki se bo začela v Alžiru, poudarja med drugim predsednik Bumedi.

Kissinger odložil potovanje v Evropo

WASHINGTON, 28. — Glasnik Bele hiše je danes sporočil, da je novi zunanji minister Henry Kissinger odložil svoje potovanje v Bruselj, ki bi moralo biti 10. septembra. Prav v tistem obdobju, bo moral odgovorjati pred senatom, ki bo moral potrditi njegovo imenovanje. V belgijskem glavnem mestu bi Kissinger moral preveriti kakšno je stališče raznih evropskih vlad v zvezi z obiskom predsednika Nixona. V sporočilu ni rečeno, če bo Kissinger odpotoval v Evropo kdaj kasneje.

NOVI DELHI, 28. — Indija in Pakistan sta nocoj Novem Delhiju podpisala sporazum o vrnitvi v Pakistan 90 tisoč pakistanskih vojni ujetnikov, ki so v Indiji od konca vojne v Bangla dešu. Hkrati pa se bo na osnovi tega sporazuma vrnilo tudi na tisoče civilistov, ki so med vojno pribežali na eno ali drugo stran meje.

Zopet povišanje obrestne mere v ZDA

NEW YORK, 28. — Velike ameriške banke kar tekmujejo med seboj pri povišanju obrestne mere. Pretekli ponedeljek je «First National Bank of Chicago» povišala obrestno mero od 9,25 na 9,50 odst. in so ji takoj v 24. urah sledile še druge ameriške banke. Danes pa je ena največjih newyorških bank «Chase Manhattan Bank» povišala obrestno mero od 9,50 na 9,75 odst. To je že 15. povišanje obrestne mere v ZDA od začetka leta. Podpredsednik banke je izjavil, da se bo obrestna mera gotovo povišala najmanj na 10,75 odst., preden se

V Kopenhagenu so se zaključili pogovori med generalnim tajnikom SEV Fadejevim (levo) in dansko vlado. Na sredi je sovjetski veleposlanik Jegorčev, desno pa danski zunanji minister Andersen

Ministri Colombo, La Malfa in Giolitti so imeli danes prvi sestanek s predsednikom vlade in so se z njim pogovorili za jutrišnji skupni sestanek v palači Chigi, na katerem bodo preučili sedanji gospodarski položaj v državi. Položaj ni tako rožnat kot ga hočejo nekateri prikazati, ker so industriji začeli pritiskati na vlado, naj jim dovoli povišanje cen svojih proizvodov. Še posebej grozijo z zaporo obratov testeninski industriji, ki pravijo, da ne bodo proizvajali testenin, če jim vlada ne zagotovi pšenice po nizki ceni. Isto trdijo tudi peki, češ da je moka predraga in da delajo z izgubo.

DANES

Katastrofalni potres, ki je prizadel Mehiko, je povzročil po dosedanjih vesteh 600 mrtvih in več tisoč ranjenih. Materialna škoda je neprecenljiva. Sunki so si sledili drug za drugim in so trajali približno 6 minut. V glavnem mestu Ciudad Mexico sicer niso zabeležili žrtve, škoda pa je bila velika.

Takoj so posegle reševalne skupine, katerih delo pa je otež-

kočeno zaradi pomanjkanja zvez, saj so številne ceste prekinjene in mostovi porušeni. Dokončni obračun bo mogoče le v prihodnjih dneh, ko bodo izvele izpod ruševin stotin hiš še preostala trupla.

Generalni tajnik OZN Kurt Waldheim je zaključil svoj obisk v Siriji in odpotoval v Libanon. V Damasku se je dalj časa pogovarjal z zunanjim ministrom Kadomom ter s predsednikom republike Asadom. Po zaključku pogovorov s sirsirskimi voditelji je izjavil, da so srečanja prispevala k boljšemu medsebojnemu razumevanju.

POTRES DOSEGEL JAKOST 7. STOPNJE RICHTERJEVE LESTVICE

Najmanj 600 mrtvih in na tisoče ranjenih obračun katastrofalnega potresa v Mehiki

Neprecenljiva materialna škoda - Cele vasi in mesteca popolnoma uničena - Učinkovit poseg reševalcev

CIUDAD MEXICO, 28. — Potres, ki je ob 4. zjutraj po mehiškem času (12. po italijanskem) prizadel Mehiko, je povzročil po vesteh, ki so do sedaj prispale, vsaj 600 mrtvih in na tisoče ranjenih. Materialna škoda je neprecenljiva. Obračun žrtve na vsak način še ni dokončen, saj prihajajo iz ure v ure vesti o novih vseh in mestecih, ki so bila popolnoma ali delno uničena.

Potres je trajal skoraj šest minut. V vsej jugozahodni Mehiki je bilo mnogo prizorov panike. Jakost seizmičnega potresa je dosegla 7. stopnjo Richterjeve lestvice.

V Ciudad Serdan, v zvezni državi Puebla, ki je bila v neposredni bližini epicentra, je več kot tristo mrtvih, mnoge žrtve pa so še pod ruševinami hiš. V Orizabi je zgubilo življenje vsaj 100 oseb, bilo pa je tudi 500 ranjenih. Več kot sto hiš je bilo do tal porušeno. Oblasti so morale odrediti evakuacijo cerkev, kamor se je prebivalstvo zateklo, ker se te

utegnejo sesuti v prah vsak trenutek. V Orizabi je potres prizadel tudi bolnišnico, v ruševinah katere je zgubilo življenje več oseb. V Cordobi so izpod ruševin izkopalih številna trupla.

Potres je popolnoma uničil mestce Quecholca. Nekaj ur po potresu so reševalne skupine, ki so jih takoj organizirali, našle že 40 trupel. Številne vasi in kmetije so popolnoma odrezane od sveta. Ceste so prekinjene, mostovi porušeni, povsod zijajo široke razpoke, ni električnega toka in vode, prekinjene so tudi telefonske in brzojavne zveze.

V glavnem mestu zvezne države Puebla so oblasti morale izprazniti številna poslopja, ker se lahko zrušijo. Potres je porušil številne cerkve. Nekega trgovca je zadel kap, ki je videl svojo hišo, ki se je zrušila pred njegovimi očmi. Na delu so reševalne skupine, ki jih sestavljajo vojniki, gasilci, policijski agenti in številni prostovoljci. Oblasti so v Ciudad Serdanu sporočile,

da je položaj kritičen, saj so skoraj vsi prebivalci ostali brez strehe nad glavo.

V Ciudad Mexico, ki šteje skoraj osem milijonov prebivalcev, niso zabeležili nobene žrtve. Številna poslopja so sicer poškodovana, prizori panike pa so bili številni in resni. V mestu so številni severnoameriški turisti. Iz hotela Maria Isabel, ki je v samem središču mesta, so turisti sredi noči zbežali na ulice v pižmah in spalnih srajcah. Točnejši obračun katastrofalnega potresa za sedaj še ni mogoče, še zlasti zaradi pomanjkanja zvez med raznimi mesti. Mehiko je v prejšnjih dneh zajel val neurja, ki je povzročil več poplav in dokajšnje število smrtnih žrtve.

Ministrstvo za delo

«zamrznilo» sklade

socialnega zavarovanja

RIM, 28. — Posebna komisija, ki jo je imenoval minister za delo Bertoldi preteklega julija, da prouči vprašanje najnižjih pokojnin, bo imela v petek zadnjo sejo. Pripravi-la bo gradivo, ki bo služilo ministru, da obrazloži na seji vlade potrebo po povišanju najnižjih pokojnin, socialnih pokojnin, družinske doklade in doklade za brezposelne. Ministrstvo predvideva, da bo lahko kmalu začelo pogovore s sindikati o tem važnem vprašanju. V pričakovanju vladnih odločitev glede najnižjih pokojnin, družinske doklade in doklade za brezposelne, je ministrstvo za delo začelo ustavljati črpanje denarja iz socialno-zavarovalnih skladov za dejavnosti, ki se ne nanašajo na pokojnine. Kot je znano, je vlada doslej večkrat segla v sklade zavoda za socialno zavarovanje, da je lahko za-mašila vrzeli na drugih socialnih področjih.

RIM, 28. — Sindikalne organizacije uslužbencev državnega monopola sporočajo, da bo 30. in 31. avgusta vsedravnna stavka. Sindikati so stavko potrdili, ker ni prišlo ga napovedanega sestanka s finančnim ministrom Colombom za potrditev sporazuma o novi delovni pogodbi.

Heath obišče SZ

LONDON, 28. — Londonski dnevnik «Daily Express» piše danes, da bo britanski ministri predsednik Edward Heath odpotoval na uradni obisk v Sovjetsko zvezo še pred koncem letošnjega leta. Heath naj bi povabil v SZ sovjetski veleposlanik Lunov med angleško - sovjetskimi pogovori, ki so bili prejšnji petek. Čeže, da je Heath povabil sprejel.

Uspešne «divje» stavke v Zah. Nemčiji

BONN, 28. — Zahodna Nemčija je ena tistih kapitalističnih držav, v kateri je bilo v zadnjih desetih letih zelo malo stavk. To je treba pripisati tako imenovanemu «premijirju» med sindikalnimi organizacijami in delodajalci, kar je omogočilo tej državi, da je z največjo, lahkotno prebrodila vse zadnje valne valne in proizvodne krize, ki občasno prizadenejo eno ali drugo zahodnoevropsko državo.

Hkrati pa je treba povedati, da delavci niso vedno tako pokorni, kot bi hoteli njihovi sindikalni voditelji, zlasti pa še delodajalci in vlada. Ko pride do trenutka, da se začnejo zaustavljati inflacija, da cene naraščajo, da se sprico tega delavska plača dejansko zmanjšuje, delavci posežejo v boj sami, če jih sindikati ne-žejo zaščititi. To se je zgodilo že večkrat v zadnjih letih in se je ponovilo tudi v teh dneh, ko je 60 tisoč delavcev v raznih krajih Zahodne Nemčije, v raznih industrijskih obratih prekinjalo roke. Stvar je bila za Zahodno Nemčijo tako resna, da je kancelar Brandt sklical sestanek gospodarskih ministrov, da sprejme primerne ukrepe za zadovoljevanje delavskih zahtev. Samo 60 tisoč zahodnonemških delavcev, na toliko milijonov, ki jih dela v zahodnonemškem gospodarstvu, je bilo dovolj, da je zadržalo vlado, sindikate in delodajalce.

Delavci zahtevajo dodatek k plači zaradi povišanja življenjskih stroškov. Sindikati, da bi se ne pustili prehiteti na levo, so takoj posegli v spor. Delodajalci pa so sklenili, da začnejo čimprej pogajanja s sindikati za izplačilo dodatka delavcem v industriji, ki naj bi kril povišanje življenjskih stroškov do prihodnje obnove delovne pogodbe. Šestdeset tisoč delavcev je torej priborilo vsem delavcem zahodnonemške industrije dejansko povišanje plače s prireditvijo «divjih stavk».

Ceausescu odpotoval v Latinsko Ameriko

BUKARESTA, 28. — Predsednik romunske republike Nicolaj Ceausescu je danes odpotoval na obisk v Latinsko Ameriko. Ceausescu se bo najprej ustavil na Kubi, nakar bo obiskal Kostariko, Venezuelo, Kolumbijo, Ekvador, Peru, Čile in Argentino.

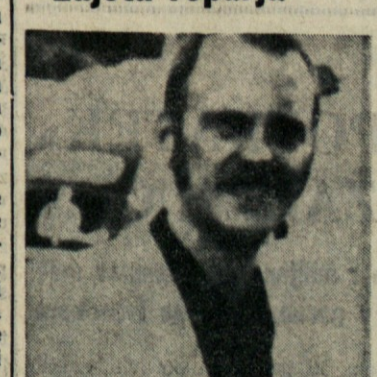
LA VALLETTA, 28. — Malteška vlada je sporočila, da bo priznala vlado princa Sihanuka kot edino zakonito kambodsko vlado. V sporočilu malteške vlade je rečeno, da bosta obe državi navezali diplomatske stike na ravni veleposlanikov.

Podražitev bencina s prvim novembrom?

Cena naj bi se povišala za 20 lir liter

RIM, 28. — Tukaj se vztrajno širijo glasovi, da bo vlada kmalu sporočila nove cene bencina. Bencin naj bi se povišal za 20 lir pri litru. Podražitev pa naj bi stopila v veljavo s 1. novembrom, se pravi.

Zajeta roparja

Po šestih dneh obleganja je stockholmska policija ujela drago bandito Olssona (na sliki) in Olssonsova. Po prvih vesteh iz švedske prestolnice kaže, da so ju agenti ugnali s pilom in prislili k predaji. Bliskovit poseg agentov je rešil življenje štirih talcev. (Poročilo na 6. strani).

SPOR V TRŽAŠKEM PRISTANIŠČU

Sindikalna vodstva so prepustila dokončno odločitev višjim organom

Na ponedeljkovem sestanku v troje niso dosegli sporazuma - Podžupan Lonza se bo glede tega v soboto sestal v Benetkah z ministrom Pieraccinijem

Negativni izid predvčeršnjega sindikalnega sestanka v troje glede vprašanja krize v tržaškem pristanišču, je včeraj globoko odjeknil v tržaški javnosti. Občinske oblasti so v zvezi s tem hitro ukrepale. Podžupan Lonza se je že v jutranjih urah povezal z ministrom za trgovsko mornarico senatorjem Pieraccinijem, katerega je seznanil s sklepom tržaških sindikatov, da prepustijo končno odločitev glede spora v tržaški luki vsedravnemu sindikalnemu vodstvu in ministru. Minister Pieraccini je izjavil, da pričakuje uradno zahtevo tržaških sindikalnih federacij, vsekakor pa je izrazil pripravljenost za posredovanje v teh pogajanjih. V ta namen se bosta minister Pieraccini in podžupan Lonza sestal v soboto v Benetkah.

V tržaški luki je včeraj, po več tednih stavk in žolčnih razprav, vladalo premirje. Delo je teklo normalno, čutili so bilo le nekatere pričakovanje, kako bodo oblasti in javno mnenje reagirali na odločitev sindikalnih vodstev, da prepustijo dokončno rešitev pristaniških problemov višjim organom v Rimu. Sindikalni vrhovi v Trstu so namreč, kot je znano, sklicali sestanek v troje, da bi razpravljali o možnosti izhoda iz krize, ki je vsaj na začetku delno paralizirala tržaško luko. Na sestanku, ki se je zavlekel pozno v noč, so bili prisotni za CGIL, Gerli, Burlo in Criscenti ter za pristaniško stroko Muslin, Taddeo in Vattovaz, za CISL Battelini, Gosdan in Degrassi, za stroko Zaves, Veronesi in Gombac, za UIL pa Fabricci Pison, Lovero in Di Turo ter za stroko Zecchini, Mario Pison in Piutti.

Dolga razprava ni privedla do nobenega zaključka, ker so predstavniki posameznih strok vztrajali pri svojih stališčih. Pri tem je vsaka od treh skupin predložila svoj osnutek, okrog katerih se je na dolgo odvijala razprava. Na koncu so zato soglasno sprejeli sklep, da si pridržijo možnost po globitve nekaterih specifičnih pristaniških problemov, da pa prepustijo dokončno rešitev višjim organom.

V ta namen so izglasovali enotno resolucijo, v kateri je bilo med drugim rečeno, da je treba nasproti rešiti na politični ravni razredne solidarnosti.

Veleposlanik ZDA na obisku v Trstu

Veleposlanik ZDA v Italiji John A. Volpe bo 3. septembra skupno z ženo obiskal Trst. Med svojim obiskom v našem mestu se bo ugodil gost sestal z najvišjimi krajevnimi in državnimi predstavniki ter gospodarskimi operaterji. Veleposlanik bo gost ameriškega

PO POLETNEM PREMORU

V TOREK PRVA JESENSKA SEJA DEŽELNEGA SVETA

Med drugim bodo izvolili dva namestnika odborov in člane raznih deželnih odborov

Predsednik deželnega sveta Berzanti je sklical prvo jesensko sejo skupščine za prihodnji torek, 4. septembra, ob 10.30.

Na dnevnem redu je več točk: Najprej bodo svetovalci izvolili iz svoje srede dva namestnika odborov. Zadnji deželni zakon, ki je bil sprejet v letošnjem letu (zakon št. 49), ki je stopil v veljavo 24. avgusta, uvaja namreč v strukturo vodilnih organov Furianje - Juličski krajevne vrste sprememb, izmed katerih se ena nanaša tudi na sestavo deželnega odbora. Po tem zakonu bodo odsej sestavljali deželni odbor predsednik, deset efektivnih odborov in štirje namestniki odborov. Deželni organi so se odločili za strukturne spremembe zato, da bi po eni strani prilagodili odbor in druge organe novim smernicam na področju gospodarskega in socialnega načrtovanja, po drugi pa tudi skorajšnjemu prevzemu novih pristojnosti od države.

Na tokrovi seji bo deželni svet nadalje izvolil člane številnih deželnih odborov, tako deželnega odbora za zdravstvo, osrednjega nadzornega odbora, odbora za urbanistična vprašanja itd.

Obvestilo vinogradnikom

Občina Devin - Nabreska, da morajo vsi vinogradniki in vsi pridelovalci grozdja in mosta predložiti najkasneje do 6. septembra prijavo količine vina, ki so jo imeli v zalogi dne 31. avgusta 1973.

Prijave sprejemajo na županstvu, soba št. 19, od 8. do 12. ure. Občina ne bo izdajala dovoljenj za prodajo vina tistim ki se ne bodo odzvali gornjemu vabilu.

Odbornik Gasparini sprejel poljske atlete

Občinski odbornik za šport Gasparini je včeraj popoldne sprejel v občinski palači atlete poljskega društva Slask iz Wrocława, ki so

konzula v Trstu Theodora E. Rusella, ki ga bo spremljal na njegovih obiskih.

Med drugimi si bo veleposlanik ogledal tudi sedež tržaškega radija, župan Spaccini pa mu bo razkazal novo operativno centralo za nadzorovanje mestnega prometa.

Stavka uslužbencev geofizikalne postaje

Tajništvo sindikata uslužbencev geofizikalne postaje v Trstu je za danes oklicalo celodnevno stavko iz protesta zaradi nevrzdnih odnosov uprave postaje do problemov oseba. V posebnem poročilu, ki ga je včeraj izdalo sindikalno tajništvo, je med drugim rečeno, da se raziskovalci in tehnični postaje že dalj časa borijo za bolj demokratično upravo, za ureditev plač in zaposlovanja, vendar brez uspeha. Uslužbenici postaje na koncu izražajo globok gnev nad dejstvom, da niso še prejeli plače za avgust.

KRIMINALNI PODVIG «AVANGUARDIE NAZIONALE» JE BIL PREMIŠLJEN

Tudi Claudio Scarpa v Versilii med fašistično kazensko ekspedicijo

Policija išče še nekega fašista, ki je vzdrževal vezo med Versilii in Trstom - Protestni izjavi tajništva KD in PSDI

«Kazenska ekspedicija» tržaških škvadrstov v Lidu di Camaiore pri Viareggiu dobiva točnejše oblike. Včeraj so agenti tamkajšnjega komisarata zasledili še enega najbolj znanih tržaških «avangardistov» Clauda Scarpa, starejšega brata Giampaola Scarpe, ki se sedi v zaporu skupno s tremi padjasi iz Trsta pod hudno obtožbo poskusa umora.

Vest, da je v Versilii bil tudi starejši Scarpa, ki je eden izmed voditeljev tržaškega fašističnega legla, jasno dokazuje, da je šlo za skrbno načrtovano in pripravljeno kazensko ekspedicijo. V Lidu di Camaiore se je zadnje čase začelo zbirati mnogo fašistov. Celo Almirante je menda prišel na to plažo in zbirališče fašistov je bil prav bar Maria Pellegrinija. Pred katerim je prišlo do krvavega napada. Sedaj preiskovalci iščejo več nekega moškega, starega 32 let, ki je verjetno pripravil podvig in vzdrževal stike med tamkajšnjo centralo in tržaškimi škvadrstvi, katerim je bilo naročeno, naj napadejo komunistične mladince, ki si upeajo v «fašistični rezervat».

In tržaški fašisti z bratom Scarpa,

Predsednik ustanove je namenoma zadržal plače, ugotavlja poročilo, ker so se uslužbenici s stavkami uprli njegovi paternalistični volji.

Vprašanje odborniku glede smetišča pri Rocolu

Občinska svetovalca Zoržini in Onfalcon (KPI) sta naslovila na občinskega odbornika za industrijske javne storitve pismo, s katerim ga seznajata z dejstvom, da odlaga neko zasebno podjetje smeti v bližini stare železniške postaje pri Rocolu, ob robu trbiške ceste. Svetovalca med drugim ugotavljata, da je pristojna rajonska konzulta že večkrat seznanila občinsko upravo z obstojem omenjenega smetišča, da pa ni upravljalni svetovalca sprajševala odbornika, kaj namerava občinska uprava ukreniti v bližnji bodočnosti za odpravo te nesnage, ki u pravičeno zaskrbljuje občane.

Smollesim, Zuppellom in drugimi pooblaščenimi so vedno pripravljeni za take podvige, zlasti če jim še od tega pride kaj v žep. V Lidu di Camaiore so se odpravili ločeno: štirje že aretirani škvadrstvi z avtom, ki jim ga je dal na razpolago tržaški voditelj «Avangardie nazionale» Vizzolzi, starejši Scarpa in verjetno še kdo drug pa s lastnimi sredstvi. Policija sedaj skuša ugotoviti, kdo je vzdrževal stike v Trstu in kdo je šel na kazensko ekspedicijo s Claudiom Scarpo. Poleg tega pa vse demokratično javno mnenje pričakuje, da bodo odgovorni organi poskrbeli, da se tudi v Trstu preneha s «fašističnim rezervatom», ki je že nekaj let v Dreveredu XX. septembra.

Včeraj sta obsojili zločinski podvig tržaških škvadrstov tudi vodstvi KD in PSDI. Pokrajinsko tajništvo socialdemokratske stranke se je pridružio ogroženemu protestu, ki ga je izrekel v imenu občinske uprave podžupan Lonza. V svoji izjavi je Lonza poudaril, da so ukrepi proti obnavljanju in narascanju fašističnih kriminalnih podvigov povsem nezadostni.

Tudi tajništvo KD je v svoji noti ožigosalo dogodek v Lidu di Camaiore. Krvavi napad dokazuje, se enkrat, da je zverinska plat novofašizma še vedno živa, kljub številnim protifašističnim manifestacijam vsega mesta. «Naše mesto si ne zasluži take žalostne slave, naše mesto hoče in zahteva mir in delo ob popolnem demokratičnem spoštovanju življenja naše družbe», je rečeno v tiskovnem poročilu tajništva KD.

Razprava na prefekturi o preprečevanju ropov

Na tržaški prefekturi je bil včeraj sestanek vsedeželnega značaja, na katerem so proučili nekatera vprašanja v zvezi z varstvom banknih zavodov. Sestanka, ki mu je predsedoval tržaški prefekt De Lorenz, so se poleg številnih predstavnikov banknih ustanov naše dežele udeležili tudi tržaški kvestor D'Anchise ter polkovnik karabinjerjev Marzella.

Prefekt De Lorenz je seznanil vse prisotne z smernicami, ki jih je določilo notranje ministrstvo v okviru načrtov za preprečevanje kriminalnih dejanj na škodo bančvalcev.

POLETJE SE BLIŽA KONCU

«VELIKI POVRATEK» PRAKTIČNO ZAKLJUČEN

Od 18. do 26. t. m. na Tržaškem 1 milijon 333 prehodov meje s potnimi listi - Včeraj dež v gorah, burja na Tržaškem

Veliki povratek ljudi s poletnih počitnic je praktično zaključen. Preostali so le še redki zamudniki, ki se vztrajajo v letovskih krajih v pričakovanju lepšega vremena. Po podatkih, ki jih je posredovala obmejna policija, je v dnevi od 18. do 26. avgusta samo na področju tržaške pokrajine prestopilo mejo en milijon 333 oseb, od katerih je bilo 702 tisoč Italijanov in 631 tisoč inozemcev. Največ prehodov meje je bilo v nedeljo 19. avgusta in sicer 114 tisoč italijanskih državljanov in 107 tisoč inozemcev.

Ti podatki se nanašajo samo na prehode s potnimi listi, če pa dodamo še vse prehode z obmejnimi prepuščankami, potem se bo celotno število prehodov verjetno sukalo okrog 2 milijona. Ob tolikšnih številki si ni težko predstavljati, da so mejni organi na obeh straneh meje imeli v preteklih dneh polne roke

dela, ki pa so ga opravili vzorno, saj do kakšnih večjih zastojev sploh ni prišlo nikjer, tudi na najbolj prometnih prehodih ne. Odprta meja je še enkrat odigrala svojo pomembno vlogo. V ostalem pa se poletje kar nekam prehitro nagiba k koncu. V zadnjih 24 urah se je vreme na področju naše dežele precej poslabšalo tako v gorah kot v nižinskih predelih. V hribovitih predelih je deževalo, na Tržaškem pa je že od noči pihal močan veter, ki je tudi znatno osvežil zrak. Bilo je oblačno morje pa precej razgiban.

Zaradi slabega vremena se je močno zmanjšal promet osebnih vozil v Kanalski dolini, plaže v Lignanu in pri Građevu pa so se popolnoma izpraznile in turisti, ki se še zadržujejo na naši obali, so se v glavnem porazgubili po trgovinah in lokalih.

14. TEČAJ O PREVOZIH

Včeraj predavanji o splošnem prometu in svetovnih lukah

V okviru 14. mednarodnega tečaja o organizaciji prevoza v Evropski gospodarski skupnosti na tržaški univerzi sta včeraj nastopila strokovnjaka prof. M. Fribourg iz Pariza in ing. Debayles iz Bordeauxa. Prvi je orisal bodoči verjetnostni razvoj prometnih storitev v Franciji, drugi pa se je pomudil ob nekaterih vprašanjih, ki zadevajo poslovanje luk v evropski deveterici in v svetu.

Prvo predavanje je zajelo vse vrste prometnih storitev v Franciji, od cestnih do železniških, od prometa po notranjih vodnih poteh do prevažanja tekočih tovarov po cevovodih. Govornik je kratko orisal načrte, ki jih imajo francoske železnice in letalske družbe ter dolgoročne priprave za izboljšanje nadmestnih zvez. Prof. Debayles pa se je pomudil ob problemih, ki zadevajo sodobno poslovanje svetovnih luk. Kar zadeva Evropo, je govornik naglasil, da se pri nas dogaja čedalje bolj pogosto, da se nekdanje tranzitne luke spreminjajo v tranzitno industrijsko infrastrukturo, da bi tako ustregle željam zalednih koristnikov, ki se usmerjajo vedno bolj k nabavljanju industrijskih polizdelkov. Tak razvoj so v večji meri doživljale luke Le Havre, Dunkerque in Bordeaux, v manjši meri pa tudi Trst in Genova, medtem ko se palogama, a v širokem obsegu, preobrazuje tudi luskni kompleks Fos pri Marseille v Franciji.

KRIMINALNI PODVIG «AVANGUARDIE NAZIONALE» JE BIL PREMIŠLJEN

Tudi Claudio Scarpa v Versilii med fašistično kazensko ekspedicijo

Policija išče še nekega fašista, ki je vzdrževal vezo med Versilii in Trstom - Protestni izjavi tajništva KD in PSDI

«Kazenska ekspedicija» tržaških škvadrstov v Lidu di Camaiore pri Viareggiu dobiva točnejše oblike. Včeraj so agenti tamkajšnjega komisarata zasledili še enega najbolj znanih tržaških «avangardistov» Clauda Scarpa, starejšega brata Giampaola Scarpe, ki se sedi v zaporu skupno s tremi padjasi iz Trsta pod hudno obtožbo poskusa umora.

Vest, da je v Versilii bil tudi starejši Scarpa, ki je eden izmed voditeljev tržaškega fašističnega legla, jasno dokazuje, da je šlo za skrbno načrtovano in pripravljeno kazensko ekspedicijo. V Lidu di Camaiore se je zadnje čase začelo zbirati mnogo fašistov. Celo Almirante je menda prišel na to plažo in zbirališče fašistov je bil prav bar Maria Pellegrinija. Pred katerim je prišlo do krvavega napada. Sedaj preiskovalci iščejo več nekega moškega, starega 32 let, ki je verjetno pripravil podvig in vzdrževal stike med tamkajšnjo centralo in tržaškimi škvadrstvi, katerim je bilo naročeno, naj napadejo komunistične mladince, ki si upeajo v «fašistični rezervat».

In tržaški fašisti z bratom Scarpa,

SEJE RAJONSKIH KONZULT

Pereče vprašanje parkiranja tovornjakov pred tovarno Stock

Zaradi slabe preglednosti so v nevarnosti predvsem otroci

Sinoči se je v Rojanu sestal rajonska konzulta za Barkovlje, Greto in Rojan. Po prvi točki dnevnega reda, na kateri so z majhnimi pripombami odobrili zapisnike zadnjih sej, in po poročilu predsednika Pastrovicchia, ki je objasnili, da je na predlog konzulte občinski odbor predvidel nekaj nučnih del na rojanskih šolskem poslopiju, se je pričela razprava o sestavi posameznih komisij in o pravilniku delovanja teh komisij. S sestavo komisij ni bilo posebnih težav. V okviru rojanske konzulte bo delovalo pet komisij in sicer za proračun in programiranje, higieno in zdravstvo, šport in prosti čas, urbanistiko in solstvo.

Glede pravilnika o delovanju komisij so vsi soglašali, da komisije ne bodo zaprte, ampak da se jih bodo lahko udeleževali tudi prebivalci rajona in izvedenci iz drugih krajev. Prav tako so v komisije povabljeni vsi člani konzulte, tudi če niso bili izvoljeni vanje. Pravilnik bodo odobrili na prihodnji seji, komisije pa bodo začele delovati takoj, saj morajo proučiti nekaj vprašanj že do 20. septembra.

Nato so obravnavali nekatera tehnična vprašanja, ki se tičejo parkirnih prostorov in avtomobilskih prog po preureditvi podjetja ACEGAL. Najbolj pereče vprašanje je za Rojance nedvomno parkiranje tovornjakov, ki oskrbujejo bližnjo tovarno zgnanih pišč in predstavljajo veliko nevarnost za domačine. Tu mislimo predvsem na otroke, kajti tovornjaki popolnoma natrpajo Trg Pestazzi in je zato vidljivost zelo omejena, kar pomeni izredno nevarnost za otroke, ki hodijo tam v štiri šole, med drugimi tudi v slovensko osnovno in nižjo srednjo šolo.

Ob zaključku se je konzulta soglasno sprejela protestno resolucijo zaradi nedeljskih dogodkov v Viareggiu: resolucijo je predstavil komunistični svetovalec Visolli, izvirni tekst pa so nekoliko spremenili in ga nato soglasno odobrili. Sinoči se je sestal tudi konzult za rajona Sv. Vid in Staro me-

TRŽAŠKI GASILCI IMAJO POLNE ROKE DELA

Tudi včeraj so gozdni požari povzročili na Krasu mnogo škode

Še vedno je gorelo pri Nabrežini - Zelo koristno posredovanje vojaškega letala Gorelo je tudi pri Šempolaju, pri Gabrovcu, na Vejni, pri Gropadi in pod Opčinami

Tudi včeraj se je nadaljeval požar med Križem in Nabrežino. Potem ko je v ponedeljek zvečer že kazalo, da so plameni dokončno pogaseni, so se v prvih jutranjih urah zopet razplameli in začeli požirati gozd. Na kraju požara je sicer ostala vso noč gasilska izvidnica, vendar pa je treba upoštevati, da so tla prekrita in igel, pod katerimi je dalj časa tlelo in ob močnih sunkih vetra se je ponovno razvil požar. Gasilci, ki so nadzorovali pogorišče, so bili tako brez vsake moči, še predvsem zato, ker je ogenj zajel zelo obirno področje in ga je nemogoče v celoti nadzorovati.

Včeraj je začelo goreti že v zgodnjih jutranjih urah. Ob zori se je v vojaškem letalstvu na Proseku dvignilo vojaško letalo, ki je do 18. ure pomagalo gasilcem pri delu. Pilot si je dovolil le kratak počitek za kosilo in še en pristanev, da je napolnil rezervoar. Njegovo delo je bilo včeraj bistvenega pomena, saj je imel natančen pregled nad položajem in je sproti obveščal gasilce o posameznih žariščih. Tako so lahko preprečili najhuješe kar dvakrat; prvi pri Gabrovcu, drugi pa na Vejni, kjer bi plameni lahko povzročili pravo razdejlanje. Obkrat so gasilci nemudoma odgovorili na poziv iz letala in v kratkem času pogasili plamene.

Drugače je bilo seveda pri Nabrežini, kjer je včeraj gorelo v dolžini enega kilometra vzdolž krajske ceste Nabrežina - Križ. Po alarmu v jutranjih urah je bilo ves dan na delu 20 gasilcev in približno 30 vojakov, pri gašenju pa so sodelovali tudi finančni stražniki, karabinjerji, agenti javne varnosti in gozdne straže; operacijam je načeloval gasilski major Lofano. Ogenj je uničil 10 hektarov gozda. Drevesa sicer še stojijo, vendar so ob koreninah zelo ožgana in bodo verjetno uhasnila.

Škode še niso ocenili, saj ni mogoče izključiti, da se bo ogenj zopet pojavil: še vedno piba močan veter in kljub temu, da je na kraju požara zelo števila skupina gasilcev z brizgalico, je nevarnost velika. Ogenj tega pa pri gozdnih požarih ni mogoče govoriti o škodi, saj se lahko oceni le vrednost lesa, ne pa vrednosti dreves.

Včeraj malo pred 14. uro so se plameni zopet pojavili tudi nad Šempolajem. Na kraju, kjer je požar pustil borov gozd v noči od nedelje na ponedeljek, je ogenj zaposlil večjo skupino gasilcev, ki so morali ostati tam do 22. ure.

Okoli polne je začelo goreti tudi v borovem gozdičku v bližini Gropaje. Na srečo so tudi tam gasilci takoj posegli in kmalu omejili nevarnost hujšega požara. Kot zanimivost, ki bo edina lahko nudila na videz sliko o delu gasilcev, naj navedemo, da je prejela gasilska cen-

tala okoli 17. ure poziv za gašenje peča a grmilčevja v Ul. Bónomea, vendar ni imela na razpolago ne ljudi ne prevoznih sredstev, saj so bili vojašniki le štirje gasilci, ki pa so bili zaposleni s tehničnimi službami in se niso mogli odstraniti. Zato so plamene pod Opčinami pogasili agenti javne varnosti.

Komentar o teh požarih je skoraj nepotreben. Dejstvo je, da je med nami še vse preveč brezvestnežev, ki ne pazijo na gozdove, ki so naše skupno bogastvo. Mnogo požarov je treba pripisati prav neprevidno odvzemu cigaretnemu ogorju ali vžigalici. Še vedno pa obstaja druga možnost in sicer, da so med nami še ljudje, ki si z zažiganjem gozdov krajajo prosti čas. Te možnosti preiskovalci ne izključujejo in če odgovarjajo resnici bodo slej ali prej že našli krivca. Vendar pa bo takrat že prepozno, kajti gozdov, enega največjih kraških bogastev, ne bo več.

Javna razprava

o problemih informiranja

V okviru Pokrajinskega festivala «Unità», ki bo potoval v ljudskem parku na Pončani ob 31. 8. do 3. 9. 1973, pripravljajo organizacijski odbor javno razpravo o problemih informiranja (tisk, radio, televizija itd.) v Trstu in vsej državi. Aktualnost problema v luči nedavnih sprememb, ki so prizadele nekatere italijanske dnevnike in razprave v okviru radia in televizije, je očitna. Uvod v razpravo, ki bo v soboto, 1. septembra, je pripravil Stefano Gentilini, član Centralne komisije za propagando pri KPI.

Vabilo upokojencem

za sindikalni prispevek

Pokrajinski sindikat upokojencev CGIL vabi, v skladu z zakonskimi odredbami, vse upokojence naj se zgledajo na sindikalnem sešu v UL. Ponderes 8, kjer bodo podpisali potrdilo, ki pooblašča INPS, da odtegne od pokojnine sindikalni prispevek za leto 1974. S seboj morajo prinesiti pokojninsko knjižico INPS. Uradi so odprti vsak dan od 10. do 12. ure ter od 16. do 18. ure. Vsi, ki bi se raje posluževali ostalih dveh sindikalnih organizacij, naj se zgledajo na njihovih sedežih.

Občina odredila nove

prepovedi parkiranja

Občina je odredila stalno prepoved parkiranja vseh vozil v UL. Capodistria na strani sodih hišnih števil od križišča z UL. Sveho do poslopja šte. 8.

Začasno bo prepovedano parkiranje tudi na vogalu med UL. Manzoni in UL. Matteotti ob ograji gradbišča. Prepoved parkiranja bodo odstranili, čim bodo prenehali s popraviljem poslopja, ki je na vogalu med omenjenima ulicama.

Sindikati prevoznikov

za deželne konzorcije

Sindikalna združenja avto-prevoznikov CGIL, CISL in UIL so naslovila na deželni odbor pismo, v katerem vabijo deželno upravo, naj se zavzame za rešitev perečih vprašanj prevoznosti. Sindikati ugotavljajo, da je to področje eno izmed najbolj zanemarenih, saj zasebni podjetniki izkoriščajo državne in deželne podpore, pri tem pa ne izboljšujejo uslug, ki jih nudijo potnikom in uslužbencem.

Prišlo je do dolgh zastojev in zamud pri pogajanjih za novo delovno pogodbo in tudi pri pogajanjih z ministrstvom za prevoze za dodelitev pristojnosti deželnim upravam. Zlasti v naši deželi, pravijo v pismu, je treba uvesti konzorcijalne prevoznice ustanove tako za prevoz blaga, kot oseb na cestah, železnih in v letali.

Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL uslužbencev občinskega prevoznega podjetja Acegat so poslala protestno pismo tudi ministru za prevoze Pretiju. V pismu ugotavljajo, da je minister v zadnjih časih dal izjave, ki so v

Bliza se novo šolsko leto

Sprejemamo

NAROČILA ZA VSE ŠOLSKJE KNJIGE

ki so predpisane na slovenskih šolah, obenem pa opozarjamo svoje obiskovalce na bogat izbor vsakovrstnih šolskih potrebščin.

tržaška knjigarna

TRST — ULICA SV. FRANČISKA 20, telefon 61792

Gledališča

Stalno slovensko gledališče v Trstu bo gostovalo v soboto, 1. septembra ob 20.30 (po jugoslovanskem času) v Stanjelu s predstavo I. Preglja «Tolmine» na dramatičiji M. Mejaka priredil S. Benedetič. Predstava na prostoru.

Kino

Na Gradu sv. Justa bo danes, 29. in jutri, 30. t. m. na sporedu prireditve «D'amore si ride» in sicer z začetkom ob 21.15. Nastopil bo znani Renato Rascel, ki bo zapel svoje pesmi ob spremljavi «kvarteta» Nore Orlandi in orkestra: v drugem delu, danes, bodo na sporedu «I camaleonti» in jutri «Il rovescio della medaglia». V primiru slabega vremena bo predstava v gledališču Rossetti. Vstopnice so na prodaji pri osrednji blaginji UTAT — (Pasaza Protti, telefon 36-372).

MIRAMARSKI PARK «Luči in zvoki» ob 21.00 «Der Kaisertraum von Miramar» v nemščini; ob 22.15 «Mas-similiano e Carlotta» v italijanskini. Zvezdo vzdržuje avtobus proge «36» z odhodom iz UL. Beccaria ob 20.10 in ob 21.30, iz Miramara pa ob 22.10 ter ob 23.25. Postanki v Miramar-skem drevovedu št. 7, na Rojanskem trgu št. 37, ter pred gostiščem «Marinella».

Nazionale 16.00—22.15 «Violenza carnale per una signora per bene». Barvni film. Igra Virna Lisi. Prepovedano mladini pod 18. letom. Excelsior 16.00 «Gli ultimi sei minuti», barvni film — kriminalka s Susi Kendall in B. Newmanom. Grattacielo 15.30 «L'ultima tango a Zagor», barvni film, igra Franco Franchi. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Finice 16.00 «Quella sopra d'ozna» barvni film, Lee Marvin in Ernest Borgnine ter Charles Bronson. Eden 16.30 «Cina: violenza e furore». Barvni italjski film. Igrata Wang Yu Kiang, Pin Thien Yek. Ritz 16.30 «Supertestimone». Barvni film. Igrata Monica Vitti in Ugo Tognazzi. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30 «Un magnifico ceffo da galera», barvni pustolovski film. Kirk Douglas. Capitolo 16.30 «Quel maledetto colpo al Rio Grande Express». Barvni western film. John Wayne in A. Margret. Cristallo 16.30 Serija znanstveno-fantastičnega filma: «Galaxy horror». Barvni film. Igra G. Sanders. Impero 16.30 «Sotto a chi tocca». Zabavni barvni film. Dean Reed.

Filodrammatico 16.30 «Cronaca erotica di una coppia». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom. Moderno 16.30 «La vestale di Satana». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom. Detektivka. Vittorio Veneto 17.15 Serija grozljivih filmov: «Il plenilunio delle vergini». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Astra 16.30 «Gli schiavi più forti del mondo». Barvni film. Scilla Gabel in Gordon Mitchell. Ideale 16.30 «Simbad contro i sette saraceni». Barvni pustolovski film. Igrajo: Gordon Mitchell, Dan Harrison in Bela Cortez.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 29. avgusta JANEZ

Sonce vzide ob 6.22 in zaton ob 19.49 — Dolžina dneva

Številne obmejne prehode na Goriškem je treba povišati v prvo kategorijo

Sedaj lahko gremo čez mejo s polnim listom samo pri Rdeči hiši - Zahteva se pravišjo v rimskih ministrskih predalih - Treba bi bilo valorizirati prehode na Pleštem, v Števerjanu, Solkanu, Šempetru in v Jamljah

V teh dneh videmski časopisi precej pišejo o nujnosti odprta novega obmejnega prehoda med Italijo in Avstrijo v Karniji. Gre za prehod na relaciji Karnija - Ziljska dolina med Valbertatom in Slanikom. To je na vmesni točki med sedanjima prehodoma Monte Croce Carnico in Pontabell. Da bi bilo treba urediti sedanjo neasfaltirano cesto. Na italijanski strani pa je cesta urejena do 150 metrov pred mejo. Trenutno tu obmejnega prehoda ni, treba bi bilo torej urediti popolnoma nove obmejne naprave. Strokovnjaki si nadejajo, da bi ta prehod delno razbremenil gost avtomobilski turistični promet, ki se odvija preko sedanjih znanih prehodov. Turisti pa bi se lahko na ta način oddaljili za nekaj desetnih kilometrov. Na italijanski strani naj bi za ureditev ceste porabili okrog 50 milijonov lir in denar naj bi prispevala država. Predsednik karstne skupnosti Talotti je v teh dneh obiskal te kraje s poslanecem Santuzom. Baje je že v prejšnji mandatni dobi država obljubila svoj prispevek.

To vest objavljamo, da bi obudili spomin na nerešen obmejni vprašanje na Goriškem. Zahteva goriških in novogoriških krajevnih oblasti, gospodarskih ustanov in vsega obmejnega prebivalstva po odprtju novih obmejnih prehodov in drugacijah kategorizaciji že obstoječih, leži že dolgo vrsto let v kakem zaprtem ministrskem predalu v Rimu. Tukajšnji krogi so že večkrat zahtevali, da bi obmejne prehode Pleštev, Števerjan, Solkan I, Šempeter, Jamlje prekatégorizirali. Če bi ti prehodi postali mednarodnega značaja bi lahko šli ljudje čez mejo tudi s potnim listom. Na ta način bi lahko razbremenili gost promet na obmejnem prehodu pri Rdeči hiši. Ker pa možnosti ni, prihaja pri Rdeči hiši do vsakodnevnih zastojev.

Pred petimi leti šestimi leti je bila v Rimu jugoslovansko-italijanska turistična konferenca. Tudi tukaj so sestavili seznam vseh tistih obmejnih prehodov, ki bi morali spadati v prvo kategorijo. Kar se je na koncu slišalo, ni bilo ničesar.

sti spomnile tega dolgoletnega problema in od sedanje vlade zahtevale malo več angažiranosti na tem področju.

Gasilci vdrlj v zaprti stanovanje

Dva gasilska avtomobila sta dirjala včeraj popoldne po mestnih ulicah. Namenjena sta bila v Ulico Grabizjo, kjer se je v stanovanje neke hiše v drugem nadstropju zaklenil 44-letni možakar in kričal moidočim, da se bo ubil. Gasilce je poklical goriška kvestura. Medtem ko sta neki bolničar bližnje umobolnice in drugi znanec mirila možkarja, so gasilci vdrlj v stanovanje in nato je bolničar možkarja prejel ter mu onemogočil vsakršno nemirno dejanje. Najbrž ne gre za osamljen primer, kajti v mestu se čujejo glasovi, da so bolničarji v teh dneh v umobolnici baje prepričali nekaj samomorilnih poskusov.

NOVA DELOVNA POGODBA ZA TRGOVSKI SEKTOR

Izračunane najnižje osnovne plače in ustrezna mesečna draginjska doklada

Z novo delovno pogodbo so se prejemki zvišali za vse uslužbence tega sektorja za 16.000 lir ter bodo z novimi poviški prilagojeni najnižjemu državnemu prejemku - Pomembni normativni dosežki

Čeprav sta potekla že dva meseca, odkar so delavci v trgovskem sektorju dosegli sklenitev nove delovne pogodbe, ki odpravlja hudo razliko v odnosu do ostalih kategorij, pa so v teh dneh izračunali prejemke za posamezne kategorije. Vse državna delovna pogodba je pričela veljati s 1. julijem letos, draginjska doklada pa s 1. avgustom.

Med poglavitnimi dosežki trgovske kategorije je povišek plače od 1. julija dalje v višini 16.000 lir za vse uslužbence. V naslednjem razdobju bodo plače postopno višali in dosegli najnižjo plačo, ki velja v državi.

Postopno bodo odpravili tudi sedanje razdelitve uslužbenec ter jo nadomestili z razdelitvijo na sedem plačilnih kategorij. Vajeniška doba bo trajala največ 18 mesecev, število periodičnih povzrokov pa so zvišali od osem na deset. Kdor opravlja prekinjajoče delo ali je zaposlen kot čuvaj, vratar itd., ima na vsem področju države 45-urni delavnik. V prihodnjem letu bodo imeli en mesec počitnice (30 koledarskih dni), kadar pa je imel pri dodeljevanju počitnic boljše pogoje, mu jih bodo priznali tudi v bodoče. Po novem bodo tudi delavci v trgovskem sektorju prejemali mezdo na mesec.

Z novo pogodbo veljajo naslednje najnižje osnovne plače za uslužbence trgovskih podjetij: kategorija A - 196.000 lir, B - 153.600 lir, B2 - 143.200, B3 - 136.800, C1 - 115.000, C2 - 112.800, 17-18 let - 98.200, 16-17 let - 95.376. Kategorija C3: nad 18 let - 108.800, 17-18 let - 94.800, 16-17 let - 92.960, 16 let - 85.600. Kategorija C4: nad 18 let - 106.400, 17-18 let - 92.840, 16-17 let - 90.120, 16 let - 83.200.

Po novi pogodbi traja delovni čas 40 ur na teden. Če se mesečni prejemek deli s 173, se izračuna zaslugek na uro. Samo za jestvarnje traja delovni čas 41 ur in se zaslugek na uro izračuna, če se mesečni prejemek deli s 178. Delovni teden za vajece pod 15 letom starosti ne sme prečkati 35 ur ter 40 ur za vajece v starosti od 15 do 18 let. Dnevni zaslugek za vajece se izračuna, če se mesečni prejemek deli s 26.

V trimesečju avgust - oktober 1973 se je draginjska doklada povečala za 45 novih točk in znaša na mesec za kategorijo A 40.053 lir; B 30.186, pod 18 let 26.193 lir; C1 in C2 od 22.464 (nad 18 let) 22.532 (pod 16 let starosti). Kategorija C3 in C4 od 19 točk 45 (nad 18 let) do 10.478 lir. Za ostale kategorije se mesečna draginjska doklada suče od 20.982 do najnižje 8.593, ki velja za kategorijo D4 (pod 16 let starosti).

Trčenje avtomobilov pri Rdeči hiši

Včeraj popoldne je prišlo pri Rdeči hiši do čelnega trčenja med dvema avtomobila, ki pa na srečo ni trajalo poškodb za osebe. Iz Ulice Cravos, namenjen proti Ulici Giustignani, je privozil fiat 124, ki se je upravljal Marino Cosca iz Drevorede XX. septembra 144. Od Rdeče hiše pa je francoski avtomobil nameraval zavoziti proti Ulici Cravos. Ker voznik francoskega avta, Michel Yausset

SEJA ČLANOV IZVRŠNEGA ODBORA

Zveza trgovcev ocenila protestno manifestacijo

Samo 11 trgovin, v glavnem supermarketov, ni sodelovalo pri zaporu

Izvršni svet Zveze trgovcev goriških pokrajine je na svoji včerajšnji seji ocenil odločitev trgovcev, da z enodnevno zaporo opozorijo na nekatere probleme, ki so se odprli ravno na Goriškem v okviru boja proti draginji in inflaciji. Izvršni svet je z zadovoljstvom sprejel enotno demonstracijo vseh trgovskih kategorij, ki so na dostojen način pokazale, da hočejo, da se njihovo delo spoštuje. Kako spontana in kako občutena je bila manifestacija, dokazuje dejstvo, da se v njej sodelovale vse trgovine razen 11, med katerimi so tudi supermarketi, katerih interesi niso vedno enaki interesom trgovcev, ki delajo na svoj račun. Izvršni odbor izraza prepričanje, da se bo poslovanje trgovin normalno nadaljevalo in da se ne bodo več ponavljali dogodki, ki so slabo vplivali na pripradnost trgovskega sektorja. Izvršni odbor se zahvaljuje za podporo, ki mu jo je izkazal delni odbor za trgovino in turizem, ter zagotavlja sindikalnim organizacijam, da bodo trgovci vedno ob njihovi strani ter bodo z odgovornostjo in tudi z žrtvami pomagali premagovati slab gospodarski položaj. Ob koncu izreka priznanje direktorju Zveze trgovcev za njegovo odlično in inteligentno izvajanje navodil izvršnega sveta.

Trgovine so bile včeraj odprte, kot vsak poprečni dan. Marksično se je pritoževal nad odločitvijo trgovcev, da z zaporo protestirajo proti nekaterim ukrepom, ki so bili naperjeni proti kategoriji, ter dodajal, da bi morali trgovci zlasti nastopiti proti proizvajalcem in grozistom, ki so edini odgovorni za navijanje cen in za vladne ukrepe proti draginji.

Grozje v Brdih lepo zori. Če bi padlo v teh dneh, kakor so napovedali, nekaj dežja in če bi potem spet toplo, bi bila po napovedih vinogradnikov kar dobra letina. Letos ne poznajo peronosporne, le plesen, ta jih nekoliko muči in se zoper njo borijo v glavnem z žveplom. Posamezne jagode namiznega grozja se že sladijo, v vinogradu Bruna Stenharja v Klancu pa se pričnajo pisati prve jagode merlota (na sliki)

TEKMOVANJE «A. SEGHIZZI» OD 20. DO 23. SEPTEMBRA

Na mednarodnem tekmovanju 31 zborov iz desetih držav

Tekmovanje v folklori in polifoniji - Objavljena imena obveznih pesmi ter sestava razsodišča

Pripravljalni odbor za 12. mednarodno tekmovanje pevskih zborov «Augusto Seghizzi» je izdelal program pevске manifestacije, ki bo trajala od 20. do 23. septembra in na kateri bo sodelovalo 31 zborov iz 10 držav. Z mešanimi, moškimi in ženskimi zbori, ki se bodo pomerili v folklori in v polifoniji, bodo nastopale Avstrija, Jugoslavija, Madžarska, Španija, Grčija, Danska, Bolgarija, Poljska, Romunija in Italija.

To pevsko tekmovanje se je močno uveljavilo v Italiji in v svetu. Njegovo resnost potrjuje dejstvo, da sodelujejo pri organizaciji država in občinska uprava iz Gorice in da ima nad prirediteljo visoko pokroviteljstvo samo predsedstvo ministrskega sveta.

V tekmovanju ni nikakršnih novosti. Zbori so razdeljeni na kategorije ter se bodo predstavili s poljubnimi in s obveznimi pesmimi. Mešani zbori imajo obvezno pesem «Laestentur Coeli» Domenica Bartoluccija, moški zbori pesem «Oh, mio dolce amor» Maria Bergamo, ženski zbori pa «Sera di Maggio». Pesmi so izbrali člani u-

metniškega vodstva, ki mu predseduje Rodolfo Lipizer.

Objavili so tudi seznam članov razsodišča, v katerem so znani strokovnjaki iz različnih držav. In sicer: Rodolfo Lipizer iz Gorice, P. Pio Capponi iz Assisio, Giorgio Rischner iz Rima, Robert Pörtl iz Avstrije, Samuil Vidas iz Sofije, Peter Lipar iz Kranja, Mirosław Kosler iz Prage, Tibor Szabo iz Budimpešte, Livo Levi iz Trsta, Giacomo Bellucci iz Rima. Zbore bo napovedoval Ubaldo Agati.

SD Juventina

pred novo sezono

V ponedeljek zvečer je odbor SD Juventina iz Standreže sklical izredno sejo, ki so jo imeli na društvenem sedežu. Glavna točka je bil obračun poletnega praznika, ki so ga imeli v začetku meseca na nogometnem igrišču. V odsotnosti predsednika Dina Ronerja je sejo vodil podpredsednik Danilo Nanut, ki se je v uvodnem govoru zvalil celotnemu delovnemu kolektivu za veliko skrb in voljo, ki so jo pokazali pri delovanju domačega društva. Nanut se je zahvalil standreškemu športnikom tudi v imenu prosvetnega društva «Oton Zupancič» iz Standreže za pomoč, ki so jo nudili za uspešno gostovanje Gorenjcev na poletnem praznovanju. Danilo Nanut je zaključil svoj govor z ugotovitvijo, da se je povezava med športniki in prosvetari v Standreži pokazala za zelo konstruktivno in je želel, da bi se nadaljevala tudi v bodoče.

Tajniško poročilo je imel Miloš Tabaj, ki je številne navzoče, obvestil o finančnih in drugih problemih društva. Tabaj je povedal, da bodo v prihodnji nogometni sezoni nastopali z dvema ekipama, in sicer s starejšimi, ki so v II. kategoriji, ter z mlajšimi, ki so v I. kategoriji.

Kar zadeva finančne probleme je Maks Nanut opozoril prisotne na nujnost popravila nogometnega igrišča, še posebno skladnice, ki jo je treba obnoviti in urediti vodne cevi za tuše. Za ta popravila bo športno društvo naprosilo goriško za finančno pomoč.

Danes zvečer pa bo na društvenem sedežu prva redna seja športnega društva, kjer bodo poleg drugega govorili o tehnični prihodnjega prvenstva in o predprvenstvenih tekmah Juventine. Zagotovo se ve, da bo standreška ekipa imela svojo prvo prijateljsko tekmo v nedeljo 2. septembra.

V PONEDELJEK SE ODPRŌ ŠOLSKA VRATA

81 dijakin in dijakov bo imelo popravne izpite

Največ (64) dijakov s popravnimi izpiti je na nižji srednji šoli - V ponedeljek pismena naloga iz italijansčine

Šolska vrata se bodo spet odprla v ponedeljek, in sicer samo za tiste dijakine in dijake, ki imajo popravne izpite. Teh je na slovenskih šolah v Gorici kar enainosemdeset. Največ jih je na nižji srednji šoli «Ivan Trnko» v Ulici Randaccio, kjer ima popravne izpite kar 64 dijakin in dijakov. Na slovenskem učiteljski ima popravne izpite pet dijakov, na klasični gimnaziji - liceju imajo te izpite trije dijaki, na trgovski šoli pa se bo moralo z izpiti spoprijeti devet dijakin in dijakov.

Velikemu številu naših dijakov je slab izid ob koncu šolskega leta «pokvaril» počitnice. Zaradi slabih rezultatov so se morali številni naši mladeniči spoprijeti z matematiko, slovenščino, italijansčino, nemščino, zemljepisom in zgodovino ter še z drugimi predmeti v pravkar minulih vročih dneh. V dijaškem domu je bil poletni tečaj, ki se ga je udeleževalo veliko dijakov. O tem tečaju, ki je že tradicionalen, smo poročali v nedeljo. Precej dijakin in dijakov je letos prvič obiskovalo to tečaj, ki ga je uredila slovenska nižja srednja šola v Ulici Randaccio.

V ponedeljek se bodo torej tudi na slovenskih šolah, kot povsod v državi, pričeli jesenski popravni izpiti. Povsod bodo imeli prvi dan nalogo iz italijansčine. V naslednjih dneh bodo imeli druge pismene naloge, sledijo bodo ustni izpiti.

Na slovenski trgovski šoli v Ulici Vittorio Veneto se bodo izpiti pričeli v ponedeljek. Podrobni urnik pismenih in ustnih izpitoj je objavljen na razglasi desk.

Popravni izpiti čez prvi in drugi razred slovenske nižje srednje šole «Ivan Trnko» v Ulici Randaccio se bodo pričeli v ponedeljek ob 8.30 z nalogo iz italijansčine. Urnik ostalih izpitoj se na vpogled na oglašni desk je.

Kino

Gorica

VERDI 17.15-22.00 «...e tutto in bi glietti da piccolo taglio». Barvni film. Yul Brynner in Raquel Welch. Prepovedano mladini pod 14. letom. CORSO 17.15-22.00 «Senza ragione». F. Nero in P. Savala. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom. MODERNISSIMO 17.30-22.00 «Le mille e una notte e un'altra ancora». V. Sofia in M. Camara. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom. VITTORIA 17.30-22.00 «Tutto quello che avreste voluto sapere sul sesso ma non avete mai osato chiedere». W. Allen in J. Corradine. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CENTRALE 17.30-22.00 «Il magliaro a cavallo». J. Garner in S. Clark. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 18.00-22.00 «Dio me l'ha data, guai a chi me la tocca». Barvni film. EXCELSIOR 17.30-22.00 «Quattro mosche di velluto grigio». Barvni film. PRINCIPE 18.00-22.00 «L'Idolo». Barvni film.

Nova Gorica

SOCÁ «Tarzan in zena leopard». ameriški barvni film - ob 18.30 in 20.30. SVOBODA «Kri iz grobnice». angleški barvni film - ob 18.30 in 20.30. DESKLE «Dan nevarnega samokresa». ameriški barvni film - ob 20.

RENCE Prosto.

PRVACINA Prosto.

KANAL «Zločin v ulici Margues». ameriški barvni film - ob 20.30.

Včeraj smo poročali o prvem dnevu mednarodnega mladinskega seminarja v Gračeju, za katerega je dala pobudo naša država in katerega se udeležujejo mladinski predstavniki iz naše države, Slovenije in Koroske. Mladino, ki se udeležuje v okviru organizacij SKGZ zastopa na seminarju Joško Morelj. O včerajšnjem in današnjem delu seminarja bomo poročali jutri. Na sliki pogled na del udeležencev (Foto Altran)

KMETIJSTVO V NAŠI DEŽELI

Vremenska neurja povzročila za 11 milijard lir škode

Najhujši sovražniki toča, zračni vrtinci in nalivi - Deželna pomoč in prispevek iz državnega solidarnostnega sklada

Včeraj se je sestel deželni odbor, ki mu predseduje odv. Antonio Comelli. Na seji je novi odbornik za kmetijstvo, gozdarstvo in gospodarstvo tribunov področje A. Tripiani podal daljše poročilo o škodi, ki jo so v naši deželi povzročila vremenska neurja v času od 3. aprila do 13. avgusta letošnjega leta. Tripiani je nadalje orisal ukrepe, ki jih je deželna uprava prevzela na tem področju in nove posege, ki jih pripravlja za bližnjo prihodnost, in sicer na deželni ravni in na ravni pristojnih državnih organov.

Pokrajinska kmetijska nadzornišva v Trstu, Gorici, Vidnu in Pordenonu so ugotovila, da so toča, hudi nalivi in zračni vrtinci občutno prizadeli žlahtne kulture in kmetijske naprave, tako da se skupna ocena povzročene škode suka na višini kakih 11 milijard lir. V okviru posameznih pokrajin naj bi po mnenju strokovnjakov zabeležili naslednjo škodo: v tržaški pokrajini 151 milijonov lir, v goriški 676 milijonov, v videmski 3 milijarde 762 milijonov in v pordenonski pokrajini 6 milijard 600 milijonov lir.

Zlasti toča je pokostila obsežne vinograde v pordenonski pokrajini, kjer je neurje ponekod uničilo celo loten pridelek, poleg tega pa se bo škoda odražala tudi na trgatvi prihodnjega leta. Hudo so bili prizadeti tudi obsejni nasadi kruise in pridelek kreme. Zračni vrtinci in hudi nalivi so povzročili znatno škodo tudi na kmetijskih napravah. Skupna višina ugotovljene škode na teh napravah znaša po cenitvah pokrajinskih izredencev nekaj nad 264 milijonov lir.

Kmetijska nadzornišva so nadalje ugotovila, da so največjo škodo utrpeli neposredni obdelovalci zemlje, najemniki, spopolvarji in kmetijske zadruge. Prav zato, je v svojem poročilu naglasil odbornik Tripiani, naj bi deželna uprava sprejela vrsto nujnih ukrepov za delno povračilo ugotovljene škode, kajti nevarno je, da bi se prizadeta kmetijska posestva ne mogla vrstiti iz sedanje zagate, in sicer toliko bolj, ker gre v večini primerov za poljska dela, ki so bila opravljena po najetu raznih bančnih posojil. Tripiani je konkretno predlagal deželnemu odboru, naj bi odredil nove posege iz javnih sredstev v korist prizadetih kmetov po deželnem zakonu št. 33 iz leta 1965. Posega naj bi bila dva, in sicer prvi za škodo, ki je nastala v času od 3. aprila do 22. julija in drugi za škodo, nastalo v času od 23. julija do 13. avgusta 1973.

Nadaljnji poseg v korist kmetov, ki so jih prizadele vremenske nevede, je bil določen že na seji deželnega odbora z dne 8. avgusta letos, in sicer na pobudo deželnega odborika za finance Colanija. Iz posebnega sklada za «nepredvidene izdatke» so vzeli 100 milijonov lir, ki so jih nato po nalogu predsednika Comellija oodredili med štiri pokrajinska nadzornišva iz Furlanije - Juljske krajine.

Odbornik Tripiani je končno povedal, da je njegovo odborništvo v zadnjem času pripravilo zakonski osnutek, po katerem naj bi država dala na razpolago nova finančna sredstva za ukrepanje po zakonu št. 67 iz leta 1971. Gre za zakon, ki se nanaša na poslovanje «solidarnostnega sklada» za preprečevanje zavarovanje kmetijskih naprav in kultur proti vremenskim nevedom. Po členu 1 omenjenega zakona pri spleva država del obresti na posojila, ki jih kmetovalci najemajo pri bančnih zavodih, pooblaščenih za kreditiranje kmetijstva. Tovrstna posojila bremenijo kmetovalce z obrestno mero 2 odst., ki se zniža na 1 odst. v primeru, da gre

za neposredne obdelovalce, spopolvarje, kolone in člane kmetijskih združenj. Kmetom naj bi v okviru novega olajšave na tem področju omogočili najetje posojil v skupni vrednosti 3,5-4 milijarde lir. V ta namen naj bi država nujno razpolagalo po 250 milijonov lir na leto, in sicer za razdobje od leta 1973 do vključno leta 1977.

Odbornik Tripiani je nadalje povedal, da je dežela poslala osrednjen organ v Rim vsu dokumentacijo, ki se nanaša na nastalo škodo, da bi država nujno nakazala Furlaniji - Juljski krajini finančno pomoč, ki jo za take primere predvideva zakon št. 364 o poslovanju vsedravnega sklada za solidarnost.

Deželni odbornik za kmetijstvo Tripiani si je včeraj ogledal vzorčni sejem v Pordenonu, kjer se je pomudil zlasti na razstavi kmetijskih strojev. Tripiani se je udeležil tudi strokovnega srečanja o prenosu kmetijskih struktur.

Brat našel

mrto sestro

Včeraj, kmalu po poldnevu je 54-letni T. Pizzetti našel truplo svoje 53-letne sestre Lucille Pizzetti v stanovanju v Ul. Salita Trenovia 6, v katerem je ženska bivala sama. Sestra je ležala mrtva ob vznožju postelje. Po mnenju zdravnika Rdečega križa je ženska umrla pred dvema ali tremi dnevi. Vzroki smrti še niso znani, kaže pa, da je Pizzettijeva uživala veliko pomirjevalnih tablet.

Hude posledice

nepravidnega prečkanja

Nevarnost in posledice nepravilnega prečkanja ceste izven zabrežnega prehoda je včeraj okusila na lastni koži 39-letna Valnea Colarich, ki je bila v torek zjutraj v svojem poročilu naglasil odbornik Tripiani, naj bi deželna uprava sprejela vrsto nujnih ukrepov za delno povračilo ugotovljene škode, kajti nevarno je, da bi se prizadeta kmetijska posestva ne mogla vrstiti iz sedanje zagate, in sicer toliko bolj, ker gre v večini primerov za poljska dela, ki so bila opravljena po najetu raznih bančnih posojil. Tripiani je konkretno predlagal deželnemu odboru, naj bi odredil nove posege iz javnih sredstev v korist prizadetih kmetov po deželnem zakonu št. 33 iz leta 1965. Posega naj bi bila dva, in sicer prvi za škodo, ki je nastala v času od 3. aprila do 22. julija in drugi za škodo, nastalo v času od 23. julija do 13. avgusta 1973.

Poblastnelega moža

po preganjali mafija in financarji...

Gasilci, policija in bolničarji Rdečega križa so bili včeraj popoldne mobilizirani zaradi neodgovornih dejanj poblastnelega možkega. 41-letni pristaniščnik Tullio Calzi se je najprej zabarikadiriral v svojem stanovanju v prvem nadstropju poslopja v Ul. Pescheria 12, nato pa je stopil na okno in začel kričati nerazumljive stavke proti mafiji in proti finančnim stražnikom. Istočasno je grozil moidočim s sekiro in nožem.

Na kraj so prihiteli reševalci, ki so ga po skoro eni uri prepričali, da se je predal Prepeljali so ga najprej v bolnišnico, iz te pa v umobolnico, kjer so ga obdržali.

Ranjen in aretiran

pri poskusu pobega

Sinoči so aretirali in zaprli v samico kvesture 18-letnega Željka Vrdjuka iz Gospiča zaradi poskusa tatvine. Mladi dogorpež je stopil v trgovino električnih aparatov «Generalitica» na Trgu sv. Antona 6. S seboj je imel veliko torbo, v katero je hitro skril radijski sprejemnik vrste «toshiba», vreden 80 tisoč lir. Prodajalka pa ga je opazila in je poklicala policijo.

Vrdjuka se je najprej vedel povsem mirno, kot da bi hotel kupiti aparat, nato pa ga je nenadoma odvrnil na tla in se pognal proti vratom, ki pa so jih zaprli, da jim ni bil zbežal. Fant je silovito brnil vrata in razbil debelo šipo iz krista-

Nesreča na delu

v Novem pristanišču

Malo pred poldnevom se je ranil med delom v Novem pristanišču 55-letni težak Natale Zadeu iz Ul. Ceneria 13. Delal je na krovu tovorne ladje Tržaškega Lloydja «Evropa», ko je jeklen kavel zadel v glavo. V bolnišnici so mu ugotovili poleg rane na licu tudi poškodbo ledene kosti. Okreval bo v 20 dneh.

SPOROČILO UPRAVE DRŽAVNIH ŽELEZNIC

Spremembe vlakov na progi med Červinjanom in Trstom

Uprava železnice sporoča, da bo do 9. septembra ukinili naslednje potniške vlake:

Ob sobotah: vlak 9623 Červinjan (odhod ob 5.30, prihod v Trst ob 6.25), vlak 9601 Videm (odhod ob 5.00, prihod v Trst ob 6.50), vlak 9647 Videm (odhod ob 5.10, prihod v Červinjan ob 5.54), vlak 9624 Trst (odhod ob 17.10, prihod v Portogruaro ob 18.25), vlak 9610 Trst (odhod ob 17.55, prihod v Videm ob 19.50).

Ob nedeljah: vlak 4541 Videm (odhod ob 7.18, prihod v Trst ob 8.50), vlak 2627 Videm - brzi (odhod ob 13.30, prihod v Trst ob 14.05), vlak 4557 Portogruaro (odhod ob 10.40, prihod v Červinjan ob 11.17), vlak 4559 Červinjan (odhod ob 13.27, prihod v Trst ob 14.18), vlak 4542 Trst (odhod ob 5.29, prihod v Videm ob 7.35), vlak 4558 Trst (odhod ob 6.18, prihod v Portogruaro ob 7.47).

Ob sobotah bo v septembru med Červinjanom in Trstom vozil lokalni vlak po naslednjem urniku: Červinjan - odhod ob 6.00, Villa Vicentina - 6.04, Piers - 6.14, Ronke - 6.18, Tržič - 6.19, prihod ob 6.18, odhod ob 6.19.

Devlin - 6.27, Sestjan Vičovič - 6.31, Nabrežina - 6.35, Sv. Križ - 6.39, Grijan - 6.39, prihod ob 6.48, Trst - 6.48.

Prekopi grobov pri Sv. Ani

POLETNI DAN SREDI NAJVEČJE METROPOLE

Newyorčana so proglasili za ameriškega duhoviteža

Bučnost je njegova posebnost, ljubi ulico in uživa v umetnosti

NEW YORK, konec avgusta — Newyorčan je bučen. Njegov glas se čuje daleč. Prepriči so grammatiki. Kot v drugih mestih, je avtomobilistom hupanje prepovedano, toda hupa se tu čuje ves čas, čez dan in ponoči.

Športno vozilo čaka izvoljenca tudi po celotno uro in s prigrizanimi supermatorami in sredi noči tišine v mirni stanovanjski četrti. Stanovanci se ne razburjajo. Predvsem zato ne, ker bi opozorjanje ne zaleglo, oziroma ker bi izrazilo nov prepričanje. Z druge strani zato, ker si vsakdo želi ohraniti pravico, da je tudi sam bučen. Ko je to njemu po volji.

Newyorčan je bučen zato, ker ima rad ulico, ker ima rad življenje na ulici. V tem je tudi razlika med njim in prebivalci ostalih posebnih srednjevelikih dežel ZDA, razlika med temi področji in med tem velikim kotlom, v katerem se kuhajo tudi strasti dveh milijonov črncev, dveh milijonov Judov, dveh milijonov Italijanov, enega milijona Ircev in pol milijona Poljakov, da o ostalih ne govorimo.

Drugi se po ulicah samo vozijo. Newyorčan po ulicah tudi hodi. Zato ker na ulicah prebije ure in ure, pogosto v majhnih kavarnicah, kjer veliko govori in pogosto dviga glas. Zaradi vsega tega so Newyorčana proglasili tudi za duhoviteža med Američani.

Ameriški humor je v pretežni večini nastal v New Yorku. Duhovitost hollywoodskih komedij bi bila nemogoča brez čuvosa piscev scenarijev z vzhodne obale ZDA, predvsem iz Brooklyna, torej iz newyorškega predmestja. Ta humor nima angleške dvomiselnosti, prav tako ne francoske uglednosti ali ironije sovjetskih pisateljev iz Odesa. Ta humor je jekel in brutalen kot na primer slovito geslo, ki je nastalo v Brooklynu v času zdravniške kampanje proti cigareti. To geslo je zvenelo takole: «Rak zdravi bolezen kajenja».

Ker Newyorčan, kot smo rekli, ljubi ulico, je klub svojemu sarkazmu, klub svoji rasposajenosti in če hoče tudi svojemu nagnjenju k histeriji — najbolj človeško bitje vse Amerike. Njegova največja človeškost zasluži, da je ljub, podpira in brani tisto kulturo, ki se rojeva iz razza na ulici. V poletnih mesecih mora človek gojiti kulturni sleherni dan in sleherni večer — na ulici.

Pred tremi leti je bil v San Franciscu izrečen sodni sklep, po katerem imajo glasbeniki pravico igrati tudi na ulici in to brez nevarnosti, da bi jih pognali kot berače. «Ulice San Franciscusa so varne tudi za Mozarta», je tedaj zapisal večerni list v San Franciscu, ki je opisoval «bitko» med uličnim triom in obhodnico policije. Citiral je branilca, ki je po voljo razsodilo tomlač kot «zmagovito baročno glasbeno pravico». Ostalo pa je nepojasnjeno, ali naj ta sodni sklep velja le za klasično glasbo, ali tudi za moderni rock, za katerega so, kot je znano, potrebni električni ojačevalci, kar pa ustvarja neprijetnosti, ki so podobne tistim, ki jih je ameriška oblast prepovedala na primer v zvezi z nadzvočnimi potnišniki letali.

Toda to, kar se je zgodilo v San Franciscu, bi se ne moglo zgoditi v New Yorku. New York ljubi zvok, ljubi ga tudi tedaj, ko se spremeni v ropot. V bučnem, kakršno je našel iz Stravinskega, da se je izselil iz mesta, kadar je hotel komponirati. Toda prav isti Stravinski je newyorški ulici spremenil v veliki oder bučnih spektaklov.

V letošnjem poletju, kot smo že rekli, je kultura zasedla ulico. Na vzhodni strani Manhattan so se prirejele parade s šestdesetimi bobni. Izvajal se je «Cirkus magije in medicine». V tem poletju se na newyorških ulicah čuje «živa glasba», ki jo izvajajo na ulicah in dvoriščih šol latinsko-ameriške grupe, tako imenovani eksperimentalni jazz ali «orkester nove generacije», pa tudi zbor izvajalcev črnih duhovnih pesmi, nadalje baletna skupina itd. Skratka na ulici je pravi semenj, ki se le po ritmu razlikuje od ljudskih predstav v srednjem veku.

Toda na področju Lincolnovega centra pred samim pročeljem Metropolitan opere otroci, dekleta in upokojenci lahko brezplačno gledajo prireditve na festivalu uličnega gledališča, na festivalu, ki se ga udeležuje 32 skupin iz vse dežele, ki se ne boje nikogar, razen — dežja. Tu je filaristično gledališče, ki uprizarja črnskega Machabeta, tu je «Gledališče za popraviljanje človekovega značaja», ki izvaja «Uličnega Jezusa», tu je ameriško-indijska grupa, ki izvaja «Prihod božja Krisha», pa špansko gledališče, ki uprizarja skeče, vtem ko neko drugo poulično gledališče uprizarja «Totalno zbiranje».

Na drugi strani ulice gledališke skupine uprizarjajo svoja dela na prostoru, kjer so pred nedavnim zrušili hišo. V Centralnem parku pa tekmujejo v brezplačnem podajanju najširši publiki duševnega zadovoljstva. Tu nastopajo newyorška filharmonija, metropolitanska opera s svojimi najboljšimi pevci, nadalje gledališče «Shakespeare v parku». Med razsvetljenimi nebotičniki umetniki uprizarjajo letos «Kralja Leara» in tudi kakšno drugo klasično delo ob spremljavi moderne rock glasbe. Poleg večjega kriminala, poleg nevdružne zasmajajočega zraha in

okolja nasplo, poleg prenaseljenosti in neznosne gneče ter poleg zastarele in vedno kritizirane podzemeljske železnice je tudi to New York. New York je tudi ta ulična kultura, kot ji pravijo. New York se ne boji barv, živih, kričečih barv. New York se ne boji strasti, tudi nasilja ne, New York se ne boji niti ropota. V začetku tega meseca je newyorška filharmonija izvedla v Centralnem parku spektakularnega Čajkovskega. Na programu je bila tudi slovit uvertura «1812», ki jo izvaja orkester ob sodelovanju topov in z ognjemtom, ki je obsijal vse nebo in se zil z neonsko lučjo nebotičnikov v nekakšen sodni dan, ki ga je potencialno gmenje topov.

Del ameriške duhovne civilizacije so tudi stripi. Ze štirideset let gospodarijo in obenem očetu niti na pamet več ne pade, da bi jih svojemu otroku prepovedal. Le tu pa tam se najde kdo,

ki skuša otroka prepričati, da bi moral brati tudi kaj drugega, kaj resničnega slovstva, kako delo, ki bi bilo bližje življenju.

Bliže življenju? Toda to je daleč od resničnosti. Oče vzame po naključju v roke strip, ki ga je sin pravkar prinesel z ulice in ga začne brati. Kar zakrohoče. Gre namreč za strip, ki pri naša razgovor med generalom in njegovim adjutantom in ki je napravljen, kot bi bral ideje «New York Timesa»:

Adjutant ves prestrašen pravi: «Slabo vest prinašam. Inspekcija prihaja, gospod general... Začeli so krčiti vojaške izdatke.»

«Za vraga, kaj se dogaja s to deželo?»

«Preprosti ljudje mislijo, da vojaški preveč trošijo».

«Kaj še. Nikoli nisem porabil

J. G.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Tipična kraska hiša s kaluno

NA FILMSKIH PLATNIH

Dino Risi:

«Venezia

la luna e tu»

Izšla je reprična izdaja filma Dina Risija iz leta 1958 «Venezia la luna e tu», in sicer kar z dvema novima naslovoma, zato da bo publika mislila, da gre za nov film. Nova naslova sta «I due gondolieri» in «Riuscirà Bepi a sventare le astute trame di Toni e sposare la bella Nina?». Protagonista sta se mlada Alberto Sordi in Nino Manfredi, z njima pa nastopata takrat znani igralci Marisa Allasio in Inge Schoener. Film je nastal v odobro, ko je bila moda «turištinca» filma in predstavlja inteligentno uporabo njegovih klišejev.

Z uporabo vsakovrstnih klišejev nam film posreduje dobro igrano komično zgodbo, ki vsebuje skrita inteligentna razmišljanja (ki so v zgodbi, v prizorih samih) o ljubezenskem odnosu in njeni družbeni pojavit. Čeprav so mnogi prizori kratkometražni, se mi zdi Risi zelo vezan na klasične filmske komedije in na izdelanost posameznih prizorov; izkaže se v nekem smislu za italijanskega Blaka Edwardsa, torej za režiserja, ki se vrsti poslušaje (vsaj na prvi pogled) manj osebno kot kat Wilder, Lubitsch, Cukor itd. Dosti bolj osebno (čeprav profesionalno manj dosledno in popolno) so se italijanske komedije poslužili drugi režiserji, kot Comencini in Luigi Magni.

V tem Risijevem filmu iz leta 1958 se Sordi in Manfredi že tedaj izkažeta za dva izmed najboljših igralcev italijanske komedije in sploh italijanskega filma, ki ju dosežeta le Tognazzi in (po mojem v manjši meri) Monica Vitti; dodati bi še Alida Fabrizija ter brata Eudarda in Peppina De Filippa.

Zdi se mi vsekakor, da se ti protagonisti filmskih komedij razlikujejo po slogu, da ne rečem po življenjskem pogledu (dosti bolj so vezani na pripovedni realizem) od filmskih komikov v ožjem pomenu besede: na tem torišču se je v Italiji dolgotrajno uveljavil le Totò, izjemno pa sta nastopila v filmu Ettore Petrolini in Dario Fo (njegov «Lo svitato» je film, ki bi se ga sploščalo spet videti); bolj kompleksna osebnost je menda Raffaele Viviani, ki je igral le v enem filmu. Čeprav so se tudi protagonisti komedij poskušili (včasih z odličnimi rezultati) v režiji, zasledimo le v filmih čistih komikov (tudi ko ne podpisujejo režije) pojav, po katerem je igralce pravi ustvarjalec filma, kot se zgodilo v filmih velikih svetovnih komikov (Chaplin, Keaton, Langdon, Lloyd, Laurel in Hardy, bratje Marx, W. C. Fields, Linder, Tati, Jerry Lewis itd.). Razlika med «komedijantom» in «komikom» se mi zdi očitna.

S. G.

NA VABILO LETALSKE DRUŽBE INEX ADRIA AVIOPROMET

Z letalom DC 9 iz Ljubljane v Dubrovnik in Boko Kotorsko

Skupina časnikaarjev si je lahko ogledala Hercegnovi ter v Igalu zavod za fizikalno medicino in rehabilitacijo «Dr. Simo Milošević»

Na ljubljanskem letališču pri Brniku je vladalo 21. avgusta rahlo razburjenje. Dan prej so namreč trije mladi ljubljancini poskusili preusmeriti letalo slovenske družbe Inex-Adria Aviopromet in zahtevali milijon dolarjev odkupnine. Milica jih je prišla in jih poslala ena hladno. Medtem ko so si oni mirili žive v kakih hladni celici, smo se mi skupina kakih 40 slovenskih časnikaarjev, pripravljani na vzhodni pravičprav smo se pripravljali ne dokaj čuden način, saj smo stali v dolgi vrsti in mirno, a ne brez komentarjev, čakali, da pridemo na vrsto za pregled. No, kljub natančnim pregledom niso pri nas našli drugega orožja razen jezika, ki pa je bil zelo oster.

Potovanje je potekalo popolnoma mirno. V letalu DC 9 Inex-Adria smo se počutili kar prijetno. Preleteli smo vsi dalmatinsko obalo in nebo je bilo še kar jasno. Imeli smo torej lep razgled na otočke, le tu pa tam je jutranja meglica zakrila pogled. Simpatične stewardese so nam ponudile kave in komaj smo jo posebali, že smo bili na cilju. Polet iz Ljubljane v Dubrovnik traja 50 minut.

Po majhnem razburjenju, saj so nam povedali, da je na zunanji strani letala toplomer izmeril 30 stopinj pod ničlo — letali smo 9.000 metrov, visoko — smo torej pristali na dubrovniškem letališču Cilipi in zadovoljni stopili iz letala. Znašli smo se v hudi pripeki in urav strah me je bilo, kaj bo šele kasneje, saj ura še ni bila osem, vročina pa je bila že taka, kot je pri nas opoldne.

Ce si bo kdo upal trditi, da je vožnja z letalom nevarna, mu svetujem, naj kar preizkusi varijanto, ki sem jo doživel jaz: z letalom do Dubrovnika in z avtobusom dalje proti Boki Kotorski. Imeli smo dober avtobus, a poprečna vozilka. Zjutraj je šlo še nekam dobro, saj skoraj ni bilo prometov. Vendar smo dveli: po ozki in ovinkasti cesti tako da je ta del potovanja predstavljal prava nevarnost. Ne grečo se ni pripetilo nič, niti buhali nismo, saj smo bili vsi varni. Na mesto za zajtrk pa so nas popeljali najprej v hotel Riviera ob vhodu v Boko Kotorsko. Je to velik konvales 480 postelj, ki so ga dogradili leta 1967. Hotel je odprt od aprila do oktobra in so cene v njem dokaj zmjerne, vsekakor nižje kot v letovskih krajih severnega Jadrana. Tam so nam postregli z vinjakom ali sadnim sokom, kot je pač kdo želel. O prigrizku pa ni bilo ne duha ne sluha.

Po kratkem ogledu hotelskih prostorov smo se z ladjico popeljali do Hercegnovega, žudovitega mesta v Boki Kotorski. Izšli smo se ob pomolu; ura je bila šele devet, pripeka pa taka, da ni bilo mogoče niti dihati. Pri vsem tem pa so nas domaći turistični delavci povedli peš ob obali; v Hercegnovem imajo namreč 6 kilometrov dolgo obmorsko sprehaljalo. Ob njem so posajene palme in aloe, spomiadi pa cvetle minozve. Besedo spomadi: je treba razumeti nekoliko drugače kot pri nas, saj imajo v Hercegnovem praznik minozve že v februarju.

Na srečo nismo prehodili vseh 6 kilometrov, ampak le nekaj sto metrov, ko je prišel po nas zopet avtobus in nas popeljal na strmi ovinkasti, ozki, neasfaltirani itd. cesti navzgor proti samostanu Savina.

Samostan Savina je eden najstarejših spomenikov črnogorske pravoslavne kulture. V dveh cerkvah je mnogo fresk, med katerimi najstarejše segajo celo v 13. stoletje. Poleg tega pa imajo tam zbirko čudovilih ikon, ki predstavljajo resnično umetniško bogastvo. V bližnjem poslojju je tudi muzejska zbirka, v kateri so razstavljene predvsem zelo stare listine, nekatere se iz dobe beneške republike.

Samostan pa je domačinom priljubljen še iz enega razloga: pred samostansko cerkvijo je tudi spomenik pesniku Njegošu, ki je tam, nad Boko Kotorsko, preživel dve leti svojega življenja.

Po ogledu samostana smo zopet sedli v avtobus in se odpeljali proti Igalu. Še prej pa smo se ustavili v hercegovskem letnem gledališču. To gledališče na prostem ne potrebuje kulisa, kajti strji na vzpetnici in za odrom je moč videti vhod v Boko Kotorsko. Gledališče samo pa je urejeno v stari turški trdnjavi Kravav kula iz 16. stol. Letos so tukaj priredili kakih 20 predstav, med katerimi so nedvomno najvažnejše nastopa folklornih skupin «Tance» in «Koj», nadalje Karavana smeja in festival lahke glasbe z naslovom «Pesem leta 1973».

O Hercegnovem ni kaj dosti povedati. Oziroma, povedati bi se dalo veliko, vendar pa nismo imeli na sporedu ogleda mesta in njegovih znamenitosti, ampak smo se takoj odpeljali v bližnji kraj Igalu, znan predvsem po svojem «Zavodu za fizikalno medicino in rehabilitacijo dr. Simo Milošević». Ta zavod so odprli šele pred kratkim in ne obratuje še s polno paro. Ko smo ga obiskali, je bilo v njem le kakih 120 bolnikov, medtem ko bo lahko sprejel 255 odraslih in 180 otrok. Prav nekaj dni pred našim obiskom je del jugoslovanskega tisk pisal, da je v zavodu precej neurejenosti in da kuhinja sploh ne deluje. Po teh vesteh so nam upravitelji dokazali, da ni tako. Res je sicer, da marsikaj se ni povsem normalno delovalo, kuhinja pa je bila dobra in o tem smo se tudi mi konkretno prepričali.

Zavod «dr. Simo Milošević» deluje že od 1949. leta, vendar pa je doslej razpolagal z zelo majhnimi prostori in ni imel skoraj nobenih naprav. S finančno pomočjo beograjske družbe «Interexport» je prišel do krasne stavbe in do najmodernejših naprav, ki so jih uvozili iz Zahodne Nemčije.

Zakaj pa so postavili to zdravilišče prav v Igalu? Razlogov za to je več. Predvsem je treba

zaskrbljeni milo podnebe. V Igalu je srednja letna temperatura 16,2 stop., najnižjo srednjo mesečno temperaturo so zabeležili v januarju (8,2 stop.), najvišjo pa v juliju (25 stop.). Morska obala je tam zelo plitva, kar je koristno predvsem za otroke in za vse tiste bolnike, ki ne znajo dobro plavati. V Igalu izvira tudi muričasta - salinica lahko radioaktivna voda «Igalaka», ki je koristna tako za kopeli kot za pitje. Prava posebnost Igalu pa so blatne kopeli, kajti blato ima zares odlične značilnosti.

Zdravilišče v Igalu so zgradili predvsem za zdravljenje revmatičnih bolezni, primerno pa je tudi za živčna in mišična obolenja. Zdravniki ga svetujejo še za rehabilitacijo po srčnih in astmatičnih boleznih.

B. B.

(Konec jutri)

ZDRAVNIKOVO MNENJE

Tudi za televizijo je nujna prava mera

Neredko se zgodi, da zaskrbljena mati poprosi zdravnika: «Razložite mojemu sinu, da televizija škoduje zdravju. Meni tega ne verjame, toda če mu bo to povedal zdravnik, mu bo moralo le koristilo. Ne premakne se od televizijskega aparata. Včasih kar pozabi na učenje in na domače naloge. Zvečer ga ne morem spraviti v posteljo, saj mora brezpojno gledati še kako kriminalko. Moj mož mi pri tem ne pomaga, saj sam zelo rad gleda kriminalke in hoče le mir. Ob sobotah in nedeljah gleda oba športne oddaje drugo za drugo in poleg tega še kak vestern».

Gledanje televizije za zdravje ni škodljivo, prav tako kot ni škodljivo poslušanje radia in gramofonskih plošč ter gledanje filmov v kinu. Zdravju škoduje le pretiravanje.

Poznamo pa vendarle tako pri otrocih kot pri odraslih vrsto težav, ki so v neposredni zvezi z gledanjem televizije. Če sediš nekaj ur pred televizorjem, te bo začela boleti glava. Temu ni so krivice slike, ki drsijo po ekrana, ampak dolgotrajno sedenje, po večini v nenaravnem položaju. Le opazujmo gledalce, pa bomo takoj opazili, kako neprirodno buljijo v ekran. Če boš sedel ure in ure v neprimernem in neugodnem položaju in morda še pri tem krivil vrat, te bo začela boleti glava, začutil boš bolečine v ledjih, v nogah boš čutil mravljinice in tudi prebavne motnje niso redke.

Toda te in podobne težave lahko preprečimo: televizijski program moramo gledati v določeni razdalji in sicer v oddaljenosti najmanj 2 in pol do treh metrov. Prostor, kjer gledamo, ne sme biti popolnoma zatemnjen. Sedeži naj bodo udobni. Ko sem nekoč vprašal deklico, ki je sedela pred televizorjem in pri sedenju močno ukrivila vrat: «Kako moreš držati v takem položaju?», mi je odgovorila: «Hotela sem le pogledat, za kaj gre, pa je bilo vse tako napeto, da sem pozabila, da moram vstati, zdaj me pa boli vrat, brž ko se malo obrnem».

Tak odgovor je tipičen. Marsikateri gledalec program tako pritegne, da v neugodnem položaju, v kakršnem ne bi si omeniti milo podnebe. V Igalu je srednja letna temperatura 16,2 stop., najnižjo srednjo mesečno temperaturo so zabeležili v januarju (8,2 stop.), najvišjo pa v juliju (25 stop.). Morska obala je tam zelo plitva, kar je koristno predvsem za otroke in za vse tiste bolnike, ki ne znajo dobro plavati. V Igalu izvira tudi muričasta - salinica lahko radioaktivna voda «Igalaka», ki je koristna tako za kopeli kot za pitje. Prava posebnost Igalu pa so blatne kopeli, kajti blato ima zares odlične značilnosti.

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 29. AVGUSTA 1973

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

- 18.15 Program za otroke
- PRIGODE THYLA ULENSPIEGLA
- Priredila Benfatto in Orango
- Drugo nadaljevanje
- 18.45 Priporočeno pravljice
- Iz zbirke
- TISOC IN EN VEČER
- Peto nadaljevanje
- 19.05 STAREC IN SVETILNIK
- Radijska priredba zgodbe, ki jo je napisal Angelo D'Alessandro. Sodeluje Fosco Giachetti in Roberto Chevalier
- Tretje nadaljevanje
- Režija Angelo D'Alessandro
- 19.45 SPORTNE VESTI
- Ital. kronike in vremenske razmere
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 CLOVEK IN MORJE
- Jacques Cousteau
- Peto, zaključno nadaljevanje:
- POJOCI KIT
- 22.00 SPORTNA SREDA
- Športne vesti iz Italije in tujine
- 23.00 DNEVNIK
- Napoved vremena in športne vesti

DRUGI KANAL

- 18.00 Svetovno prvenstvo v kolesarstvu na cesti
- Prenos iz Barcelone
- Svetovno prvenstvo, ki smo mu sledili te dni v San Sebastianu, se je preselilo v Barcelono, kjer je na programu prva tekma na cesti in sicer na razdalji 100 km za amaterje. Je to nova panoga, Italijanski kolesarji so se v tej panogi doslej dobro uveljavili, saj so odnesli že več priznanj, le v zadnjih časih jim ni uspelo, da bi se posebej uveljavili. Zadnje tovrstno tekmovanje, ki je bilo v švic in sicer v Mendrisiju, je prineslo italijanskemu mostvu četrto mesto.
- Nocojine tekme v Barceloni se bodo vršile na avtomobilski cesti, ki omogoča vso brzino. Ostale panoge pa bodo izvedli na krožni cesti v Montjuichu
- 21.00 DNEVNIK
- 23.15 JOVANKA E LE ALTRE

Film je režiral Martin Ritt, v glavnih vlogah pa igrajo Silvana Mangano, Jeanne Moreau, Barbara Bel Geddes, Carla Gravina, Vera Miles, Van Hefling, Richard Basehart, Romolo Valli, Guido Celano, Pietro Germi

Film je Ritt snemal za filmsko podjetje Dina De Laurentiis Nocoj je na programu film, ki smo ga mogli videti pred dvanajstimi ali trinajstimi leti v trških kinematografih. Režiser je film napravil po istoimenskem romanu sardinskega pisatelja Uga Pirra.

De Laurentis je tedaj omogočil ameriškim režiserju, da je zbral okoli sebe vrsto zelo znanih umetnikov. Scenarij za film je napisal Mario Chiari za glasbeno spremljavo pa je poskrbel Francesco Lavagnino.

S takšnimi močmi je mogel Martin Ritt napraviti dober film, ki prikazuje dogodek iz NOB v Jugoslaviji. V borbi proti nacifazizmu je bila slehera akcija dovoljena. Dekleta, ki so se spopadla z okupatorskimi vojski, so za kazen ostregli do golega. Dogodek, ki ga opisuje film prikazuje kako skupina partizanov ostrže pet deklet, ki so si poiskale nemško družbo. Jovanka in njene tovariške tavajo po porušeni in požgani deželi in ne vedo, kam bi se obrnile za pomoč. Po naključju pridejo do orožja in se v nekem spopadu z Nemci pridružijo partizanom. Jovanka v bistvu so vraz nasilje, vojna pa je tudi nasilje. Toda razmere, v katerih živi, jo pripeljejo v stanje, da se mora lotiti orožja. Sledijo si nato vojaške akcije, med posameznimi akcijami pa tudi vsakdanji dogodki in eno izmed deklet, ki se ni držalo nenapisanega zakona, da se ne sme družiti z mladenčci, doživi najhujšo kazen. Sam njen fant jo mora ustrediti. Neko drugo dekle iz iste skupine pa mora umoriti ujetnika, v katerega se je zaljubila. Najmlajša pa celo rodi otroka. In tudi Jovanka zalostno konča. V neki akciji je na umiku ranjene skupno s komandantom Veljkom.

Ko je 1950. leta prišel film «Jovanka in ostale» pred publiko, so ga kritiki sprejeli z deljenimi mnenji. Filmu so priznali določene kvalitete, posrečen ritm, pa tudi njegovo «umetništvo» vlog, toda preveč je bilo in je v njem «črnoterzastvo» in tudi nedoslednost, ki je ni bilo treba, posebej ne, ker je nepričljiva. Ugo Pirro je v svojem delu napisal, da so se dekleta družila z italijanskimi vojski, sicer ni režiser pa sta italijanske vojske prelevila v nemške

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 19.15 OBZORNİK
- 19.30 MACKON IN NJEGOV TROP
- Barvni film
- 20.00 KRATEK FILM
- 20.15 ZABAVNA GLASBENA ODDAJA
- 20.45 RISANKA
- 21.00 DNEVNIK
- 21.25 MODNI MAGAZIN
- 21.35 SOVAZNİK «TEV. 1
- Francoski film v režiji Henryja Verneilla: v glavnih vlogah Fernandel, Zaza Gabor in Nicole Manzary
- 23.00 POROČILA

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 21.00 RISANKA
- 21.15 POROČILA
- 21.30 V SVETU RAZPROSTRTHIH PERUTI
- Dokumentarni film
- 22.30 ZABAVNO - GLASBENA ODDAJA

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila: 7.05 jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.30 Koncert; 19.10 Higije na in zdravje; 19.30 Zbor in folklora; 20.00 Sport; 20.35 Simf. koncert; 21.15 Nove knjige; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

- 12.10 Plošče: 14.30 Deželne vesti; 15.10 Polnočni spored; 16.20 Orglar: Angelo Rosso; 19.30 Deželne kronike.

KOPER

- 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 19.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.40 Jutranja glasba; 9.10 Orkester Kramer; 10.00 Otroški kotiček; 11.15 Glasbene novosti; 11.20 Melodije; 11.45 Orkester Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 14.40 Juke box; 15.00 Velike klavirske skladbe; 15.45 Parada plošč; 16.00 Orkester Moore; 16.15 Današnji pevci; 16.30 Plošče; 17.40 Znamo pevci; 18.00 Prenos: Narodna zabavna glasba; 18.45 Silekovo Klasični koncert; 19.00 Popovke; 20.00 Iz priljubljenih oper; 20.30 Prenos RL; 21.00 Glasba v večeru; 21.40 Ritmi za godala; 22.00 Literarna oddaja; 22.15 Simf. orkester; 23.00 Jazz; 23.35 Glasba za lahko noč.

Opisano delovanje televizije na človekovo občutje ni pri vseh ljudeh enako škodljivo. Občutljiv otrok bo npr. po gledanju prizorov, ki prikazujejo streljanje in uboj, vsekakor slabo spal. Treba je opozoriti, da se utegne zgoditi, da bodo otroci, če stalno gledajo nasilne in okrutne prizore, pozeje sami skušali kaj takega narediti. Otroci tudi kaj radi posnemajo svoje ljubljence z ekrana in jih posnemajo v hoji, govorjenju in obnašanju. To mnogokrat kvarno vpliva na mladega človeka, ki mora sam graditi svojo osebnost.

Ne smemo torej postati sužnji televizije. Če se človeku preobremenjuje, bodo posledice tako neugodne, kot če bi npr. obremenjevali železce s težko prebavljivo hrano. Če se vprašamo, ali je gledanje televizije zdravo ali ne, moramo odgovoriti le: «Če gledamo televizijo pametno in s pravo mero, nam bo v zabavo in korist, vsako pretiravanje pa škoduje».

Dr. S. B.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Le z odličnim nastopom boste rešili neprijetno vprašanje. Vaše čustvene zadeve se bodo znašle v delikatni situaciji.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Predloženi vam bo del poslova. Pazite za katerega se boste odločili. Zaujajte v zvestobo osebe, ki jo ljubite.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Ne bodite preostri go napak svojega sodelavca. Ne prislusnite obrekovanju.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Dokončno se boste odločili glede vprašanja, ki vas zaskrblja. V družbi mlajših boste našli zadovoljstvo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Preglejte svoj finančni položaj in ne spuščajte se v posle. Oseba delikatnega značaja ni za vas.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne opirajte rešitev svojih vprašanj na zveze, ki niso trdne. Prijateljstvo bi se utegnlo spremeniti v kaj globlje.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) S prenatrženostjo bi utegnili skleniti slab posel. Dobro premislite, preden se česa lotite.

SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.)

Izkoristite priložnosti, ki se vam nudijo za sklenitev dobrih kupčij. Pomagali boste prijatelju.

SPORT ŠPORT ŠPORT

KOLESARSTVO

SVETOVNO PRVENSTVO V ŠPANIJI

Skromen izkupiček Italije
Danes prvi nastop na cesti

V dirkališnih voznjakh so bili najuspešnejši zahodni Nemci

BARCELONA, 28. — Svetovno kolesarsko prvenstvo bo spremenilo svoj sedež. Z atlantske obale se bo preselilo na sredozemsko, kjer bo jutri na sporedu prva cestna vožnja, in sicer na 100 km ekipno na kronometer.

Za to disciplino je bilo nekaj težav. Sprva so prireditelji izbrali kot progo del avto ceste, toda barcelonske oblasti niso izdale dovoljenja, ker bi to preveč motilo trenutno precej zmeden promet. Tako so izbrali drugo progo, ki jo je večina izvedencev ocenila kot nepriljubeno za takšno tekmovalstvo, tako, da je še težje predvideti potek dirke in favorite.

Zadnji naslovi v vožnji na 100 km so končali vsi v rokav Sovjetske zveze, CSSR in ostalih vzhodnoevropskih držav, izjemno Belgije, ki je zmagala leta 1971. SZ in Poljska sta tudi letos v ospredju, vendar zanimanje pa vlada za ekipo Švedske, ki je med pripravami premagala na isti razdalji profesionalno ekipo (Z. Rutterger, Guerro in drugi).

Italijani nimajo veliko možnosti, da se v tej disciplini uvrstijo za poraz v dirkališnih disciplinah. Končna postava še ni znana in med petimi kandidati (Bettini, Foresti, Fraccaro, Landoni in Monfredini)

la mesto Belgije, Italije in Francije, treh bivših velikov, ki trenutno preživljajo krizo. Tudi SZ je prišlo do velikega manja, kot je bilo pričakovati, saj ji je v ženski konkurenci usel en naslov (Američanka Young je zmagala v sprintu), prvič pa je stopila na najvišjo stopničko CSSR (v tandemu).

Od jutri dalje imajo poraženci možnost, da se maščujejo: naslovi v cestnih vožnjah so vsaj za večji del privržencev kolesarstva tudi več vredni kot v dirkališnih disciplinah.

POKAL AGOSTONI

Zmaga Caverzasi

LISSONE, 28. — Arnaldo Caverzasi je zmagal na 27. kolesarski dirki za pokal Agostoni, zadnji po pravilni dirki pred nastopom na svetovnem kolesarskem prvenstvu v Španiji. Caverzasi je zmagal z naskokom, ki si ga je nabral nekaj kilometrov pred ciljem, ko je usel iz skupine devetih kolesarjev. Na cilj je prispel nekaj sekund pred Santambrogio in Bitossi. Glavnina pa, v kateri so bili vsi najboljši, je prispela na cilj po približno petih minutah. Zmagovalec je 218 km dolgo progo prevozil v 5,7 s povprečno hitrostjo 42,606 km na uro.

TAKO KOLAJNE

V DIRKALISNIH VOZNJAH			
1. ZRN	2	1	1
2. Nizozemska	1	4	3
3. SZ	1	3	1
4. Velika Britanija	1	1	1
5. CSSR	1	1	0
6. Belgija	1	0	1
7. Francija	1	0	1
8. ZDA	1	0	0
9. Norveška	1	0	0
10. Italija	0	1	2
11. NDR	0	0	1

NOGOMET

Optimizem Pro Gorizie po nedeljskem uspehu

V goriških nogometnih krogih vlada velik optimizem po nedeljskem uspehu Pro Gorizie proti prvoligašu Lanerossiju iz Vicenze. Ekipa je dokazala, da se je precej izboljšala v posameznih sektorjih, a še posebno v obrambi in na sredini igrišča. Edina vrzel, ki jo misli trener Valentini odstraniti z nakupom dveh močnih igralcev, je desna stran napada, ki je pravzaprav v nedeljski tekmi ostala prazna. Prav zaradi tega misli goriško društvo nakupiti močnega desnega krilca, ki bi moral z Momessom in Omizzolom postati tretji pravi napadalec.

Kar se pa tiče finančne plati je predsednik Prota še enkrat pozval goriške navijače, naj kupijo letosnji abonma, da bi olajšali finančni problem društva, ki je moralo

za nakup novih igralcev izdati precej denarja.

Jutri bo Pro Gorizia odigrala tretjo prijateljsko tekmo v Trzinu proti Monfalconeu. V nedeljo pa bo na igrišču na Rojcah prijateljska tekma s Triestino.

P. R.

KOŠARKA

Kmalu začetek
treningov pri Boru

Aktivna športna dejavnost je pomembno pred nami. Košarkarska dejavnost pri Boru se bo začela že prihodnji teden, saj bodo pričela s treningi vsa košarkarska moštva.

V ponedeljek, 3. septembra, od 15. do 17. ure bo na stadionu „d. maj“ vpisovanje za minibasket, in sicer za letnike 1962 in mlajše. Istočasno pa bo sestanek za vse ostale borove košarkarje, ki bodo letos nastopili v raznih prvenstvih.

Ker je aktivna sezona pred nami, naproša SZ Bor, da se igralci sestanka udeležijo, saj jim bo vodstvo košarkarske sekcije prikazalo bodoči program (treningi, sestavo moštev, udeležba v prvenstvih itd.).

V nedeljo se je pričel nogometni turnir na 13. SSI. Na sliki sta zmagoviti enajsterici Kontovela in Krasa

NOGOMET

PRIHODNI TEDEN NA PROSEKU

Primorje je z lastnimi napori
opremilo igrišče z razsvetljavo

Žarometi bodo prvič uradno zagoreli na turnirju za «1. memorial Egona Puntarja»

Prosek bo prihodnji teden spet doživel pomemben dogodek. Na nogometnem igrišču bodo v torek 4. septembra zažareli močni žarometi (127 lux), saj poštvovalnega in pridnega domačega športnega društva Primorje. Slovesna otvoritev razsvetljave bo ob priliki otvoritve tekme za «1. memorial Egona Puntarja».

Kako je do te zamisli prišlo, koliko stroškov in problemov je bilo potrebnih za dokončanje tega dela je skoraj nemogoče oceniti. Dobro vemo, da se je na Proseku ideja o razsvetljavi porodila že ob samem otvoritvi igrišča, toda resničnost je postala šele po zadnjem občnem zboru, ko si je pomlajeni odbor pod vodstvom poštvovalnega predsednika Sergija Cibica zadal cilj, da mora imeti igrišče v tekmu te sezone razsvetljavo. Ko je o tem razpravljali, je odbor takoj na letel na prvo oviro: finančni problem. Toda odborniki se niso pri tem ustavili, kajti želja po razsvetljavi, in dolžnost, da izpolnijo zastavljeni cilj je bila močnejša od vsake ovire denarnega značaja. Edino vprašanje, ki je ostalo tedaj, je bilo otvoriti novo razsvetljavo. Dan je bil predlog o nogometnem turnirju za «1. memorial Egona Puntarja», kar so vsi soglasno sprejeli. Prav napori za počastitev spomina tragično preminulega domačega nogometaša so dali še večji polet odboru Primorja.

Lotiti se je bilo treba le dela. Odborniki so zavili roke, prešli za krampe in se lotili udarniškega dela. Domačini so jim seveda priskočili na pomoč, saj so v takih primerih Prosečani združeni in složni kar pomeni, da radi podprejo vsako dobro spodbudo. Ni treba, da poudarimo, da je ta zamisel, ki je praktično postala resničnost, saj je podzemeljska napeljava že urejena, kot tudi luknje za droge, stala precej denarja. Toda prepričani smo, da bodo Prosečani kot vedno podprli zamisel Primorja in s tem tudi nagradili poštvovalni odbor. Tu bi seveda nad vsemi omenili predsednika Cibica, ki ima pri zamisli razsvetljave in pri udarniškem de-

lu največ zaslug.

V teh dneh bodo postavili še štiri visoke droge, na katere bodo pritrili močne žaromete, ki bodo razsvetljevali igrišče, ki so ga domačini sami uredili leta 1969 z u-darniškim delom. Sedaj manjkajo prosekem igrišču le tribune, toda letošnje društvo naredilo že velik finančni napor in zato si ne more več prevesti na rame drugih stroškov. Tu bi se seveda lahko obrnili na občinsko upravo (lastnik igrišča), ki je letos takoval s cementom stezo ob igrišču (približno 700-800 kv. m) in potrošila precej denarja. Toda za gledalce to delo ni bilo potrebno, potrebne bi bile tribune. Po našem mnenju ima občina še vedno možnost, da popravila, oziroma nekaj naredi in s tem podpre delo in prizadevanje voditeljev Primorja. Postavila bi vsaj začasne tribune iz cevi in pocinca, kot je to že napravila ob gostovanju škotov. S temi začasnimi tribunami bi verjetno občinska uprava naredila najlepšo uslugo prosekim športnikom, ki ji bi bili prav gotovo zelo hvaležni.

Ob zaključku je treba priznati še, da ne predstavlja razsvetljave na prosekem igrišču pridobitev za Prosek, temveč za vse Krše in to iz več razlogov. Najboljše je, da se enkrat pokaže, da se da z dobro voljo in z razumevanjem marsikaj narediti. Ekipa kraške planote bodo sedaj imele možnost, da med tednom odigrajo prijateljske nogometne tekme, ne da bi se zatekale v mesto, seveda če bi sploh dobile na razpolago igrišča.

B. R.

VČERAJ NA TRZASKI OBČINI
Sprejem atletov
poljskega Slaska

Včeraj sta odborniki za šport pri trzaski občini Gasparini in podžupan Lonza sprejela atlete poljskega športnega kluba Slask, ki so v Trstu gostje univerzitetnega športnega krožka. Poljskim atletom, ki so v soboto nastopili na mednarod-

nem atletskem mitingu na stadionu pri Sv. Soboti, je Gasparini podaril publikacijo o trzaski občini.

ATLETIKA

Svetovni rekord
Čizove v krogli

MOSKVA, 28. — Sovjetska Nadežda Čizova je na atletskem tekmovalju v Lovu v Ukrajini izboljšala svoj svetovni rekord v metu krogle z 21,20 m. Prejšnji rekord je postavila leta 1972 na olimpijskih igrah v Münchnu z 21,03 m.

ŠE PAR DNI DO PRIČETKA 1. SVETOVNEGA PRVENSTVA V PLOVANJU

V Beograd so že prispeli
plavalci iz 49 držav

Včeraj so izžrebali skupine turnirja v vaterpolu

(Od našega dopisnika)

BEograd, 28. — Prvega svetovnega prvenstva v plavanju, umetniškem (sinkronem) plavanju, vaterpolu in v skokih v vodo se bodo udeležili, po doslej prispelih prijavih, športniki iz 49 držav. Južna Afrika ni prijavila svoje udeležbe.

Tajvan sicer ni poslal prijave pravčasno, toda organizacijski odbor je skušal kljub zapoznelosti dobiti od jugoslovanske oblasti vstopni vizum za tekmovalce Tajvana, kar pa mu ni uspelo. Izraelski športniki so že v Beogradu in marljivo trenirajo.

Tekmovanja, ki se bodo pričela 1. septembra in trajala do 9. septembra, bodo v prekrasnem bazenu v središču mesta na Tašmajdanu (odkriti bazen: nekatere vaterpolo tekme, in vse tekme v plavanju) in v pokritem bazenu na Tašmajdanu

KOŠARKA

Izredna dinamika tečajev pod vodstvom
največjega košarkarja vseh časov

Vadilo je preko 200 tečajnikov od 8. do 18. leta - Prvi vtisi o Oscarju Robertsonu

Danes objavljamo prvi del reportaže našega znanega košarkarskega delavca Branka Lakovića, ki je bil dva tedna na izpopolnjevalnem trenerskem tečaju v ZDA. V družbi velikega košarkarskega igralca Oscarja Robertsona, ki je te priprave vodil, je imel naš Branko možnost srečati se z najbolj znanimi ameriški delavci in igralci. V nekaj nadaljevanjih je posebej za naš dnevnik opisal svoje bivanje med svetovno znanimi košarkarji.

Ko sem se napotil v ZDA sem bil seveda navdušen. Bila je to zame prva tovrstna izkušnja. Obenem pa se je v meni porajal strah: vprašanje jezika, drugačna mentaliteta ljudi, nov način življenja. Kaj kmalu pa se je vse to poleglo, saj sem se v Milano srečal Slovenca, ki biva v New Yorku in skupaj sva odpovala. Polet z jumbo jetom je bil prijeten. V New Yorku pa sem se srečal z novim ritmom življenja. V ogromnem mestu je ritem izreden: izredna dinamika, obenem pa nemška natančnost.

Prvo srečanje

z O. ROBERTSONOM

V Suffield sem doptoval z dve-ura uroam zamude. Sicer pa je bilo že vse organizirano. Iskala me je policija in me takoj privedla na kraj tečaja. Skrb za vsakega tečajnika (kot sem se lahko nato prepričal) je izredna. Čakal me je glavni organizator tečaja Art Heck in me takoj predstavil Oscarju Robertsonu. Spoznal sem tako enega največjih košarkarjev vseh časov. Nazdravil me je z nasmehom in z »Arrivederci Roma«. Opravičil se je, da zna, žal v italijanski le ta izraz.

Oscar Robertson, letnik 1940, visok 196 cm, že 13 let zaporedoma med najboljšimi petimi igralci v profesionalni ligi, trenutno član ekipe Milwaukee Bucks, črnc, je sila preprost človek. Prijazen je z vsemi tečajniki. Skrbni za vse: popravlja mrežico na košu; skrbi, da se vsi tečajniki prijetno počutijo. Rodil se je revež, slava in denar pa ga nista »spremenila«.

Trenutno je edini v ZDA med profesionalci, ki prijema take »campuse«. Ljubi okšarko, živi z njo.

Pravi Robertson: »Košarka je enostavna in preprosta igra. Prav zaradi tega je priljubljena med mladino. Košarka pa je predvsem skupna igra in zahteva veliko sodelovanje vseh soigralcev. Prav zato je košarka lepa in koristna.«

S tem nagovorom »The Big O« (veliki O ali Oscar) pozdravlja 200 tečajnikov od osmega do 18. leta v Suffieldu, 256 km daleč od New Yorka.

ORGANIZACIJA TEČAJA

Tečaj je potekal v znaku izpolnjene organizacije in velike dinamike. Tečajnikov je bilo 200 iz vseh krajev ZDA. Fantje od 8. do 18. leta trenirajo pod vodstvom Oscarja Robertsona, kateremu pomaga kar 20 trenerjev. Vodja trenerjev je Sam Stern, College Coach iz New Yorka, med drugim tudi trener slavnega Boba Morseja, najboljšega Američana v Italiji. Trenerjem pa pomagajo različni igralci ameriških kolegcev, ki tečajnikom praktično prikazujejo razne košarkarske elemente. Udeležencem je vedno na razpolago pocilčni zdravnik. Tekme sodi prodnik NBA.

DNEVNI RED:

8.00	zajtrk
8.30	prvi trening
10.00	plavanje v bazenu
10.30	drugi trening in predavanje
12.00	kosilo
12.30	počitek
14.00	tretji trening
17.00	večerja
18.00	četrti trening
20.30	predavanje filmov (poučni filmi s košarkarsko tematiko in tekme pro-lige)
22.00	počitek

«The Big O» v akciji in njegov pozdrav košarkarjem

Iz dnevnega reda si lahko že ustvarimo sliko o izredni dinamiki tečaja. Tu ni počitka. Kar pa najbolj preseneča, je to, da med vsakim treningom vsi tečajniki od najmlajših do najstarejših dajo vse od sebe.

In prav v tej dinamiki, ritmu je največja razlika med ameriško in evropsko košarko.

John GREEN — prvi gost

Ze v drugem dnevu tečaja me je doletelo veselo presenečenje. Glavni predavatelj je bil John Green, član profesionalne ekipe Kansas City-King, eden najboljših branilcev na svetu.

Predaval je in prikazal vaje za obrambo. John Green, visok 198 cm, play-maker, trdi, da se vsa košarka v glavnem strne v tem: obramba, zapiranje prostora pri odbiti žogi in sproženje protinapada.

«Kdor obvlada te elemente, je dober košarkar. Kdor misli samo na napad, pa ni dober košarkar. Kdor pozna skrivnosti obrambe, gotovo pozna tudi skrivnosti napada. Green je prikazal vrsto vaj in navdušil prisotne zaradi izrednega odskoka (z glavo se dotakne obroča) in zaradi izrednega obvladanja košarkarskih prvin.

Končal je predavanje z okshibicijsko točko: vodil je žogo proti 30 tečajnikom, ki mu je niso za dobrih pet minut odmaknili.

«Campus» je tudi to: spektakel, b. l.

Novi odbor SZ Zarja

V ponedeljek zvečer se je sestel na sedežu društva v Bazovici novozvoljeni odbor športnega društva Zarja in si porazdelil posamezne funkcije. Predsednik je Nino Brass, podpredsednik Silvester Križmančič, tajnik Mirjam Zagar, blaginjak Stojan Metlika, gospodar Stojan Križmančič. Odborniki so Vojko Križmančič, Aleksander Ražem, Darko Rugelj, Dora Križmančič, Dora Zagar in Zarko Ban

SPECTATOR:

MAFIJA
VČERAJ in DANES

Ker pa najdemo člane mafije tudi v jetnišnicah, imajo tam tudi svojo organizacijo. V sleherni jetnišnici je »kolegij mafije«, v sleherni celici z več ljudmi pa je capostanza, poveljnik sobe.

Picciotto ali deček se naziva mlad človek, ki je počaščen s članstvom v mafiji in pokorno opravlja vse naloge, lahko pa tudi ubija. Resničen strokovnjak za ubijanje pa se nasprotno, imenuje saprafucile, toda v novejšem času je običajen tudi ameriški naziv killer.

Medtem ko je picciotto v smislu mafije pozitiven pojem, pa je picciuttazo tisti, ki je hotel postati član mafije, a so ga zavrnili in je v tem smislu obeležen s prezirom.

Na Siciliji nosijo skoraj izključno pokrivalo tipa čepic s ščitnikom. Toda resničen član mafije zagotovo nosi takšno čepico. Zato članom mafije pravijo tudi berretti ali birritti. Tisti, ki so še posebej bahavi, nosijo čepico postrani, proti uhlju, kar je znamenje, da so »sposobni vsega«, pa jim pravijo tudi berrettacci. Uglednejši člani mafije se nazivajo tudi berretti di petturo, ker imajo čepice iz velurja. Seveda, ne morejo pa vsi člani mafije nositi takšnih čepic, ker so tudi takšni, ki so na visokih položajih v organih oblasti, ki pa morajo nositi klobuke. Takšnim pravijo cappediti, medtem ko pravijo najvišjim, ki morajo zaradi svojega položaja kdaj povezniti na glavo tudi cilindar, cappediti a cilindru.

Ze teh nekaj zgledov iz mafijskega slovarja je dovolj, da spoznamo značaj mafije, toda pojdemo dalje in videli bomo, s čim se vse mafija ukvarja.

Injame je vzdevek, ki ga dajo članu mafije, ki se ni bil držal temeljnega zakona: molka in ga smatrajo za odpadnika — ta pa zagotovo ne bo dolgo živel.

Asuturari pomeni v sicilijanskem narečju ugasniti, tako pa pravijo, kadar koga likvidirajo: ugasnili ga bodo torej. »Vzeti kamenček iz čevlja« pomeni maščevati se. Kandidatom za »ugasnitev« pravijo tudi »trupla na domst«. »Bolnik« je človek, ki ga bodo poslali v smrt. »Markirati« pomeni kakemu izdajalcu ali nasprotniku, ki si sicer ni zaslužil smrti, porezati z nožem ali brivilno obraz, da bi bil tako »markiran«, to je, zaznamovan za vedno. »Ekssekutorji« (esecutori) je prav tako naziv za tiste, ki koga ubijejo po nalogu. Toda, kadar pravijo esegutti, pomeni to, da so to »eksekutorji«, ki jih je po opravljeni nalogi mafija sama ubila, da bi ne bili tako v napoti ali pa karkoli izbrljali.

»Bolečina na boku« — to pomeni, da ima človek revolver ali nož. Član mafije opozarja upornega nasprotnika, na primer tistega, ki ne more plačati davka, ki mu ga je »odmerila« mafija: »Boil me na boku!«

Vsota, ki jo član mafije pobira od obdavčencev se imenuje decima, pignu ali pizzo. »Namočiti kljun« — pomeni plačati tisto, kar mafija od nekoga terjaa. Če kdo noče plačati ali pa se na kak drug način neče pokoriti mafiji, ga »opozorijo«, toda »opozorili« je več stopenj. Na primer, odrežejo konju, oslu, psu rep, zažgo hišna vrata, lahko pa zažgo celo hišo, prerežejo žile na nogi vsej živali, posekajo ves vinograd. Najboljše je opozorilo, ko pred »opozorjenega« vržejo na javnem mestu cigaro na tla in stopijo z nogo nanjo.

OD SPOLOVINARJEV DO DRŽAVNIH FUNKCIONARJEV

Katerim plastem pripadajo sicilijanski člani mafije? Odgovor na to vprašanje je morda tudi najboljši odgovor na vpra-

šanje: zakaj je mafijo težko izbrisati?

Poglejmo, kaj pravi v svoji knjigi Palazzolo, ki si je leta in leta prizadeval, da bi prodir v vse skrivnosti mafije.

»Mafija zbira lastnike zemlje, splovinarje (massari), nadzornike v rudnikih, trgovce, posrednike, mesarje, gradbene podjetnike, lekarnarje, notarje, geometre, inženirje, odvornike in — državne funkcionarje.«

Mafija obstaja povsod, na zemlji, po vaseh, v majhnih krajih, v mestih. Čeprav je vzniknila v majhnih sicilijanskih krajih, v novejšem času čedalje bolj premešča svojo dejavnost v mesta, urbanizira se, vendar pa ima glavno bazo še naprej na veleposelstvu. Tu je njena tradicija in izvor moči. Videle pa smo, da sta latifundija, veleposelstvo, značilna za Sicilijo: veleposelstniki imajo v svojih rokah 72 odst. zemlje na Siciliji, v nekaterih pokrajinah pa celo 46 odst.

Giuseppe Salvioli, ki se je ukvarjal s problemom latifundije v zvezi z mafijo, sodi, da je na Siciliji takoj za veleposelstniki najvažnejša kategorija tako imenovanih gabelottov. Po neki novejši statistiki je na Siciliji 31.540 večjih in manjših veleposelstnikov, ki ne obdelujejo svoje zemlje, temveč je dajejo v najem, toda je tudi 4.338 gabelottov, ki prav tako ne obdelujejo zemlje, pa čeprav jo jemljejo v najem, temveč jo dajejo naprej v podnajem. Prav ti gabelotti predstavljajo eno izmed najpomembnejših plasti v organizaciji mafije. So najpomembnejši »kapi« v kadru, malce izpod tistega najvišjega, takoj ob glavnem vodstvu mafije. Iz zgodovine mafije pa je razvidno, da so gabelotti zelo pogosto postajali šefi celotne mafije.

Gabelotti drža v šahu veleposelstnike in ti morajo, če hočejo ali pa ne, vstopiti prav tako v mafijo. Če bi se kak veleposelstnik hotel izogniti mafiji in njenim zakonom in bi poskušal dati v najem svojo zemljo mimo gabelottov, na svojo roko, bi marsikaj doživel: njegove vinograde bi čez noč posekali, pomaranče uničili, živali pa bi porezali žile na nogah.

S pomočjo takšnega terorja sklepajo gabelotti donosne po-

sle in ugodne pogodbe z veleposelstniki, na drugi strani pa imajo svoje metode in sredstva, da prisilijo resnične obdelovalce zemlje, da sprejmejo vsiljene pogoje. V bistvu ima veleposelstnik od takšnega sistema prav tako koristi, ker bi brez njega in takšnega izkoriščanja, v skrajni meri bil njegov dohodek še manjši, ko bi se obdelovalci zemlje lahko svobodno pogajali.

Po rangi prihajajo pod gabelotti campieri, kar bi lahko prevedli kot »poljski čuvaji«. Ti nadzirajo zemljo in delo na njej. Toda, medtem ko je gabelotto hkrati tudi capo mafije na nekem območju, so campieri člani osnovne organizacije mafije, ki se naziva tudi cosche. Ti campieri so pogosto tudi eksekutorji mafije na latifundijah, po vaseh izven mest.

Walter Minardi takole opisuje to temeljno kategorijo mafije:

»Da bi ohranili svoje koristi, sami veleposelstniki, oziroma njihovi gabelotti, izkoriščajo usluge campierov, te tipične krajevne, vsake figure, ki na velikih posevstvih, kjer se vladata fevdalni sistem in mentaliteta, imajo vlogo srednjeveških bravor. Zelo zvesti lahko ti campieri postavijo na kocko tudi svoje življenje, da bi branili koristi gospodarja ali pa da mu s oddaljenega posestva prineso vsote, ki so jih pobrali na račun najemnine. Toda so tudi campieri, ki bodo odgrabili tudi drugakalen vlogi in bodo vstali tudi proti gospodarju, če bi pokazal tudi najmanjši odpor proti mafiji. Vsekakor, campieri izvršujejo zakone mafije in na njihovih območjih vlada zakon mafije, ne pa zakon države.«

MAFIJA IN BANDITIZEM

Za potrebe mafije izoblikujejo tudi posebne bande, ki izvajajo teror, kaznujejo v imenu mafije, oziroma na silo pobirajo prispevke, ki jih je treba dajati mafiji.

(Nadaljevanje sledi)

V SEVERNI IRSKI NA VIŠKU POLITIČNA KRIZA

PREMIER HEATH V ULSTRU V VZDUŠJU BOMBNIH ATENTATOV

**Eksplozivna poštna pošiljka veleposlanstvu v Parizu - Ostro-
strelci in politična pogajanja - Porušen Walkerjev spomenik**

LONDON, 28. — Danes je angleško veleposlanstvo v Parizu prejelo eksplozivno pošiljko, ki na srečo ni eksplodirala, ker so jo francoski policijski organi kmalu po prejemu pregledali. Glasnik angleškega zunanjega ministrstva je pojasnil, da je šlo za pisemski ovoj 13 cm krat 10 cm, ki je bil poslan iz Londona v prejšnjih dneh po normalni zračni pošti.

V tem ozračju se je začel danes obisk angleškega ministrskega premiera Heatha v Belfastu. Angleški državnik je prišel na belfaško letališče z vojnimi letalom. Na letališču ga je pričakal minister za ulstrske zadeve Whitelaw. Skupaj sta oba odletela s helikopterjem do mesta. Pravi, da je bila varnostna služba vzdolž poti od

pristanka helikopterja do protestantske stolnice v središču mesta izredno stroga. Več stotin angleških ostrostralcov je prežalo z vseh strani na morebitne diverzante irske revolucionarne armade.

Zakaj je Heath prišel v Belfast? Predvsem brez dvoma zato, da se pogovori s predstavniki raznih političnih strank, ki imajo svoje zastopnike v bodočem ulstrskem parlamentu, ki je bil izvoljen po novem proporcionalnem sistemu, glede bodoče dejavnosti upravnih organov v Severni Irski. Heath pa je izkoristil za to priložnost slovesno pogrebno svečanost v protestantski stolnici na čast lorda Brookeborougha, ki je bil ulstrski premier 30 let ter je zastopal stalnišča neispravnega boja proti kato-

liški manjšini. IRA in sploh ulstrski katoličani (pri tem ne gre samo za veroizpoved, temveč tudi za najraznovrstnejša politična prepričanja, zatiranje manjšine) so zelo zamerili Heathu, da je bil navzoč pri obredu, ki je za njih zelo žaljiv. Res pa je, da se tudi Heath ni prav dobro počutil, ko je pristopil k slovesni obredu, posebno ob govornu protestantskega škofa Arthurja Butlerja, ki je dejal, da je bil pokojni lord nekakšen amater med profesionalci in da je bil sicer zelo priljubljen človek, katerega delo pa je bilo brez vsakršne vsebine in da sploh ni pomislil, kako bi se moralo reševati vprašanja severnoirske skupnosti v daljšem roku.

Razen vesti o poskusu atentata na angleškem veleposlanstvu v Parizu je angleška javnost, posebno v Londonu zaprežena zaradi številnih, resničnih ali domnevnih eksplozivnih pošilk, ki so dosepele na razne naslove v glavnem mestu in drugje. Menijo, da jih sedaj policijski in vojaški strokovnjaki skrbno pregledujejo. Utegnilo bi se zgoditi, da jih je mogoče še veliko več. Namestnik velikega Scotland Yarda Ernest Bond je izjavil, da se policijski organi vedno bolj prepričujejo, da vse te atentate, oziroma poskuse atentatov pravljajo bojovniki organizacije IRA.

Millioni Angležev, ki so se danes vrnil domov, po prazniku »Bank Holiday«, ki je nekakšna enačica naših velikomarnih praznikov, se sprašujejo zaskrbljeno, če ni med poštnimi pošilkami, ki so jih sprejeli, kakšne eksplozivne pismo. Policija je zelo budna ter opozarja občinstvo na nevarnost eksplozivnih pošilk. Policijski avtomobili krožijo počasi po mestu ter z zvonicami opozarjajo na to nevarnost. Gre za pravcato psihozo, ki je zajela vso angleško javnost in ki je zajela napotila premiera Heatha, da je izjavil, v trenutku ko je prišel v Ulster, da se počuti boljše kot v Londonu.

Šlo je seveda za izjavo, ki je tipična za angleški humor, toda resnica je, da je v Ulstru zelo vroče. V Londonderryju so gverilci IRA razstrelili »spomenik severnoirskemu protestantskemu voditelju Walkerju, ki je leta 1689 branil mesto pred katoliško vojsko. Spomenik je bil star več kot sto let.

Prizor iz Stockholma, kjer sta drzna bandita šest dni v šahu policijo: agenti peljejo na rešilni voz ranjenega tovarisa

V porastu smrtnih nesreč na delu

RIM, 28. — V Italiji se je pri-
petilo danes večje število smrtnih
nesreč na delu.

Iz Palerma poročajo, da se je
nekaj delavcev, ki je delal v neki to-
varni strešnikov iz plastike, po ne-
sreči dotaknil električnega voda z
visoko napetostjo. Bil je pri priči
mrtev.

Podobna nesreča, to pot v neki
pekarni, se je zgodila v nekem
manjšem mestecu na Sardiniji ka-
kih 80 km od Cagliarija. 16-letni
Ovidio Conti je odpiral električno
peč, ko ga je zadela električni tok.
Še preden so ga prepeljali v bol-
nišnico je nesrečen izdihnil.

V vasi S. Bellino (Rovigo) je elek-
trični tok ubil kmečkega delavca Pri-
ma Nasitija, ko je ta upravljal stroj
za molnjo krav. Delavec je umrl pri
priči.

Pri La Spezi je strela ubila 45-
letnega delavca Rina Fraboschia. Po-
kojnik je skupaj s svojimi tovariši
delal pri gradnji neke ceste.

Pri Turinu se je ubil lastnik nekega
podjetja za vzdrževanje poslopji, 42-
letni Sergio Visetti se je povzpel na
strepo nekega poslopja. Pri hoji je
zdrsnil ter padel z visine 16 metrov.

Iz Ventimigle pa sporočajo, da se
je v glavnem mestu kneževine Mo-
naco ubil 32-letni zidar Oliviero Al-
luni iz Avellina. Nesrečen je padel
z gradbenega odru 30 metrov globoko.

SREČEN KONEC BREZUPNEGA PODVIGA STOCKHOLMSKIH BANDITOV

Policija aretirala roparja in osvobodila štiri talce

Kaže, da so agenti ugnali Olssona in Olofssona s plinom

STOCKHOLM, 28. — Po šestih
dneh obleganja je stockholmska poli-
cija aretirala drznega bandita Ja-
na Erika Olssona in njegovega pa-
daša Clarka Olofssona. Bandita sta
se vdala danes zvečer, potem ko
ju je policija napadla s plinom.
Časnikarji so ju videli, ko sta vkle-
njena zapuščala banko v spremstvu
policije. Povejnik stockholmske po-
licije je izjavil, da so talci živi in
zdravi, čeprav so jih zaradi izčrpa-
nosti odpeljali v bližnjo bolnišnico.

Tako se je po šestih dneh zaklju-
čil brezupni poskus izsiljevanja dveh

banditov, ki sta po vsej verjetnosti
pripravila svoj zločinski načrt že
pred nekaj meseci, ko sta bila sku-
paj v zaporu, Časnikarji, ki so ča-
kali pred banko na razvoj dogod-
kov, so že od danes jutraj sumili,
da policija pripravlja odločen na-
pad na bandita. Pončič so zvrtili v
stropu blindirane blagajne nove luk-
nje, da bi lahko bolje opazovali
bandita. Malo pred polnoce pa so a-
genti raztovorili pred banko vojaški
tovornjak, na katerem je bilo polno
jeklen in orodja za varjenje je-
kla.

Sprva je kazalo, da bo Olsson
še enkrat ugnal policiste, saj je
danes jutraj z dobro merjenim
strelom ranil policista, ki je poku-
kal skozi luknjo v blindirano banko.
Zagrozil je tudi, naj agenti ne sku-
šajo vdreti skozi vrata, če bom za-
gledal konico svedra, če je zažgal
bandit — bom potisnil enega od tal-
cev proti vratom in ga nabodel na
sveder.

Zadnja noč štirih talcev v blindi-
rani sobi je bila zelo mračna. Do
3. ure ponoči so bili privezani z
zadrgljenimi zankami okrog vratu
za ročaje varnostnih predalov. Ker
Olsson je večer zasumil, da ga mi-
li policija ugnati z uspalnim pli-
nom, je pripravil talcem past: ko-
maj bi jih plin uspal in bi jim
kolena klecnila, bi jih zanka zadavi-
la. Dejstvo, da se je danes ponoči
policija odpovedala vsakršnemu po-
kusu vloma v blindirano sobo, je
verjetno preprečilo bandita, da sta
vsaj za enkrat ugnala agente in da
ju ne bodo napadli s plinom. Zato
sta verjetno osvobodila talce in jim
dovolila, da so se po dolgem mučnem
h ulegli in za nekaj časa zatis-
nili oči. Agenti so hitro izbrali u-
godno priliko in s plinom prisilili
bandita k predaji.

Srečen zaključek dramatičnega
poskusa izsiljevanja v stockholmski
banki bo pozitivno vplival vsaj za
vlado, na izid političnih volitev, ki
bodo 16. septembra. Opozicija je
namreč v teh dneh zelo ostro na-
padla ministrskega predsednika Olo-
fa Palmeja, češ da je bil preveč
popustljiv do roparjev.

STOCKHOLM, 28. — Osební zdrav-
nik švedskega kralja Gustava A-
dolfa je danes izjavil časnikar-
jem, da je kraljevo zdravstveno
stanje zaskrbljujoče, čeprav je
zdravniška ekipa bolnišnice Hel-
singborg napela vse sile, da bi
mu rešila življenje.

NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

Devetnajsti mednarodni sejem vin žganih pijač, sadnih sokov in opreme

**Silvan Primožič z Oslavja je dobil tri nagrade: zlati kolajni
za brdski merlot in za kabernet in srebrno kolajno za tokaj**

LJUBLJANA, 28. — Na Gospo-
darskem razstavišču v Ljubljani je
do prihodnje nedelje (2. septembra)
odprt 19. mednarodni sejem vin,
žganih pijač, sadnih sokov in opre-
me, na katerem nastopa 273 razsta-
vljavcev iz 18 držav, od tega 148
iz Jugoslavije in 125 iz tujine.

Tri mednarodne komisije so le-
tos poskušale in ocenile večje šte-
vilo vzorcev vina, sadnih sokov in
žganih pijač. Komisija za vino, ki
jo vodi ing. J. Istič in v kateri
je tudi italijanski enolog S. Zacco-

ne, je letos podelila 190 zlatih ko-
lajni in 6 priznanj »sampion 1973«.
Z najvišjim odličjem so bili nagra-
njeni avstrijski traminec letnik 1972,
grški muškati iz otoka Samos, ita-
lijanski chianti ruffino - riserva
reale oro, romunski rizing letnik
1961 ter istrski merlot letnik 1972
(Agraria Koper) in penec vino
club slovin 1972 (Slovenija vino
Ljubljana).

Vzorci vina so prispeli iz 18
držav, to je praktično v vinorodno-
pasu vsega sveta (tako na primer
iz Čile, iz Mehike, Avstralije, Ka-
nade ter seveda iz vseh evropskih
držav). Poleg Jugoslavije je tudi
Italija prispevala večje število
vzorcev; svoja najboljša vina so
poslala podjetja Chianti Ruffino
S.p.A., Premiovini S.p.A. iz Bresce,
Cantina Marchesi di Barolo, Azien-
da Agricola Montello iz Pavia, več
kleti iz Tridentske Gornje Po-
adije in iz Toskane ter nekatere
kleti iz naše dežele. Med slednjimi
imamo omeniti Zadržno klet iz Ca-
sarske, kmetijsko posestvo Bader iz
Romana ob Soči in kmetovalca
Silvana Primožiča z Oslavja pri Go-
rici. Primožič je poslal na pokušnjo
tri vzorce vina in je prejel tri na-
grade: zlati kolajni za brdski mer-
lot letnik 1971, zlati kolajni za
kabernet letnik 1971 in srebrno ko-
lajno za tokaj letnik 1972.

Zgane pijače so prispeli v Lju-
bjano iz devet držav. Mednarodna
ocenjevalna komisija, ki jo vodi
ing. M. Milinčič in v kateri je tudi
italijanski enolog F. Comar iz Vi-
diča, je podelila 40 zlatih kolajni
in štiri nazive »sampion 1973«. Z
najvišjim priznanjem so bili oče-
njeni vzorci cassis liker 18% 1973,
bonekamp 40% 1973 in viljamovka
38% 1971, vsi trije proizvod podje-
tja Talis iz Maribora ter vinjak
40% 1969, proizvod podjetja Žup-
ski rubin iz Krusca. Pri žganih
pijačah sta sodelovali dve podjetji
iz Italije in sicer Distillerie F.lli
Ramazzotti in Distilleria Aquileia

Danes, v sredo 29. avgusta bodo
v Benetkah odprli Dneve italijan-
skega filma, ki se bodo nadalje-
vali do 7. septembra. Letos je ta
manifestacija, ki se je že lani po-
stavila kot alternativa uradnemu
festivalu v okviru Bienala, edina
filmska manifestacija v Benetkah.
Zaradi zavlačevanja pri odobritvi
novega statuta za Bienale in zara-
di opozicije režiserskih organizacij,
levičarskih strank in uslužbenec
Bienala vsaki prehodni manifesta-
ciji, letos v Benetkah ne bo urad-
nega festivala.

Dnevi italijanskega filma pa ka-
žejo, da bodo skrajno zanimiva
alternativa. Upamo le, da se ne
bodo ustavili ob zunanjem trium-
falizmu, ki je lani včasih prevla-
dal. »Dnevi« bodo uspeli predse-
m, kolikor bodo dokazali, da je na

festivalih možna drugačna struk-
tura, drugačen odnos z občinstvom.
V tem smislu so diskusije, stiki s
sindikati, s političnimi gibanji in z
ljudsko publiko, o katerih govorijo,
zanimivi in obetajoč simptom.
Dnevi bodo seveda zanimivi tudi
z ožjega filmskega vidika. Imeli
bomo možnost, da gledamo skoraj
100 filmov; ker bodo predvajanja
trajala deset dni, bo seveda nemo-
goče videti vseh filmov; upamo le,
da ne bomo prisiljeni izbirati med
enako zanimivimi deli.
Manifestacija se bo danes zvečer
začela na Trgu sv. Margarete, kjer
je tudi sedež organizatorjev, z brez-
plačnim predvajanjem na odprtem
filma Florestana Vancinija »Il de-
litto Mattettiti«, kot simbolom pro-
fitašistične manifestacije. Na spo-
redu bosta še dva filma: švicar-
sko delo Bruna Solimij »Storia di
confines in obetajoč angleški
film Kena Loacha »Family Life«.
Vsem predvajanjem in diskusijam
lahko sledi kdorkoli, le da si pre-
skripi izkaznico, ki stane komaj
1.000 lir. V prihodnjih dneh bo se-
veda na sporedu dosti več filmov.
Vsi filmi so razdeljeni v različne
odseke (za vsakega bo deloval po-
seben kinematograf): odsek fil-
mov, ki so nastali v privatni pro-
dukciji; filmi v državni proizvodnji;
filmovi v proizvodnji RAI-TV;
proizvodni tujih narodnosti; starejši
filmi, ki jih je uradna distribu-
cija »izobčila« (tu bomo lahko vi-
deli ali spet gledali marsikatero
pomembno, morda podcenjeno de-
lo); filmi, ki so nastali izven obič-
ajnih proizvodnih struktur (pri
predvajanjih bodo sodelovale raz-
ne politično - kulturne organiza-
cije).

S. G.

V Avstriji največje število smrtnih prometnih nesreč

DUNAJ, 28. — Evropsko prven-
stvo na področju smrtnih žrtev v
avtomobilskem prometu pripada
Avstriji. V desetih letih se je šte-
vilo smrtnih primerov povzpelo od
27,2 mrtvih na 100.000 prebivalcev
kar na 30,2.

Sorazmerno število mrtvih v
Franciji, Zahodni Nemčiji in Švi-
ci je manjše: 29,6, 28,4 in 24,7
žrtev škrl na 100.000 prebivalcev.
Celo v ZDA in na Japonskem so
zadevni odstotki znatno nižji.

JENINTOWN (Pennsylvania), 28. —
Ogromen požar je danes pono-
či uničil enega največjih akva-
rijev na svetu, »Martin Aquarium«
v Jenintownu.

Poplave v Indiji in Pakistanu

Politični opazovalci sodijo, da bo
rova Allendejeva vlada šibkejša
od prejšnje, če vojska ne bo pre-
vezela neposrednih vladnih obveznosti.
V tem primeru bi moral Allende ses-
taviti vlado s samimi civilisti, pro-
ti katerim se bo opozicija dvigala za-
ganjala. Po zaključku pogajanj z
vojskimi poveljniki in po sestavi
novega kabineta bo predsednik ver-
jetno odločil ali se osebno adeleži
sedanja nevarščina v Alžiru.
Pozneje je zunanji minister Clodo-
moro Almeyda izjavil, da se je
moral predsednik odpovedati poto-
vanju v Alžir.

Kljub aretaciji voditelja fašisti-
čne skupine »Padria v Libertad« se
pritisek prevratniških krogov ni ve-
liko zmanjšal. Iz vseh predelov države
poročajo o terorističnih aten-
tatih; neznanci so večer vrgli tri
peklenke stroje proti santiaški ter-
moelektrarni. Eksplozija je uničila
tri avtomobile in razbila šipe vseh
palač v bližini elektrarne.

Sprito napetega položaja v drža-
vi je vodstvo čilške sindikalne kon-
federacije CUT pozvalo vse delavce
in uslužbence državnih in zasebnih
podjetij, naj pripravijo za danes štiri
pohode na središče Santiaga. Ob
teh prilikah bodo imeli sindikalni
voditelji zborovanje, na katerem bo-
do analizirali posledice enosmese-
ne zapore lastnikov prevoznih podje-
tij. Vodstvo sindikalne organizacije
je nadalje zahtevalo od vseh delav-
skih organizacij naj se sestanejo in
prediskutirajo pomen manifestacije.

Pristojni organi medtem manifestaci-
o skrivnostnost incidentu v Valparai-
su, kjer je mornariški oddelk v po-
slednji vojni radijsko postajo in pre-
kinito oddajo o življenjskih pogojih
oddela upornih mornarjev v zapo-
ru. Združene časnikarjev trdi, da
mornariji aretirali prisotne, ki naj
bi razpravljali o mučenju mornar-
jev, ki naj bi se skušali upreti v
začetku meseca pod vplivom pro-
pagande levčarske izvenparlaman-
tarne organizacije MIR.

Newyorčana so proglasili

(Nadaljevanje s 4. strani)

po nepotrebnem niti deset sto-
tinkov.
»Bolje bi bilo, gospod general,
če bi svojo zasebno vilo z ba-
zenom in reakcijskim letalom pri-
krili.«

»Zakaj? Tista vila je popolno-
ma rentabilna.«
»Seveda, ker vojniki plačajo
vstopnino, da bi lahko videli, ka-
ko živi general.«

»Ne bom zašel v paniko zaradi
inspekcije. Ne bodo me prese-
netili.«

»Pazite, gospod general, da ne
pogledajo v knjige.«

KARACI, 28. — Predstavnik pa-
kistanske vlade je sporočil, da
je reka Ind prestopila bregove tudi
južno od Hyderabadja in poplavlja
nasade banan. Dosele je položaj pod
nadzorom, a reka nakaže iz ur-
e v uru. Vladni predstavnik je
poudaril, da bo reka odrezala pre-
stolnico od države, če ne prestopila
bregove pri Gharu, 94 km severno
od Karacija.

Iz severnih pakistanskih področij
pa poročajo, da so poplave povzo-
čile tako škodo, kot je prebivalci
tudi predelovali ne pomnijo. Finan-
čni minister je sporočil v prestolnici,
da v tem trenutku ni še mogoče
oceniti škode in števila človeških
žrtev, poudaril pa je, da bo treba
več let trdega dela preden bodo po-
pravili in obnovili to, kar je voda
uničila.

Pakistanska vlada je sporočila, da
upa, da ji bo vsaj na Jugu drža-
ve uspelo pravčasno dograditi in
okrepiti jezove.

Iz Indije pa poročajo, da je naj-
manj 3000 ljudi umrlo zaradi po-
plav, ki jih je povzročilo obilno
monsunsko deževje. Voda je raz-
dejala pol milijona hektarov obde-
lovane zemlje in povzročila okrog
40 milijard lir škodo.

Na sliki: prebivalci vasi Multan v
Punjabu nestrno pričakujejo
pristanek helikopterja, ki je pripel-
jal živec.

NA IZREDNEM ZASEDANJU MEDNARODNE ORGANIZACIJE CIVILNEGA LETALSTVA

V ospredju vprašanja zračnega gusarstva

Na dnevnem redu v kratkem primer libanonskega letala

RIM, 28. — Vprašanje zračnega gu-
sarstva ter sploh vseh nezakonitih
dejanj, ki spravljaajo v nevarnost ci-
vilno letalstvo, bodo obravnavali v
Rimu od danes do 21. septembra. Gre
za največji in najobsežnejši sestanek
številnih delegacij glede tega pro-
blema. Izredno zasedanje Mednarod-
ne organizacije civilnega letalstva (ki
šteje v svojih vrstah 128 članov) da
bilo sklicano na posvetovanje z nam-
eni, da bi mednarodna letalska skup-
nost posredovala svojim članicam u-
strezne pravne instrumente, ki bi na-
pravili konec zračnemu gusarstvu.
Glede današnje vprašanja zračnega
gusarstva sta s stalnica mednaro-
dnega prava dva pravna instrumen-
ta: prvi izvir iz montrealne konven-
cije, drugi pa iz haske konvencije
proti zračnemu gusarstvu. Montreal-
sko konvencijo je do sedaj podpisalo
61, ratificiralo pa jih je 33 držav. Ha-
ška konvencija pa je podpisalo 80
držav, ratificiralo pa 55. Italija je

podpisala obe konvenciji, ratificirala
pa nobene.

Rimsko srečanje predstavnikov ci-
vilnega letalstva z vsega sveta bo po-
tekalo pravzaprav po dveh sporodnih
tirih: na eni strani je izredna skup-
ščina mednarodne organizacije, na
drugi strani pa diplomatska konferen-
ca, ki bi morala ustvariti pravne
instrumente, za izvajanje sklepov. Da-
bi bil predsednik mednarodne orga-
nizacije civilnega letalstva Walter
Binaghi odprl diplomatsko konferenco,
ki se je udeležuje 77 držav, toda
mnoge delegacije prihajajo še ved-
no. Poleg teh nacionalnih predstav-
ništev je tudi pet mednarodnih or-
ganizacij, kot so IATA (Združenje
letalskih družb), Združenje civilnih
pilotov in tudi Interpool.

Predsednik Binaghi je v svojem go-
voru omenil, da se je zgodilo prvič,
da se je konferenca organizacije za-
čela brez vnaprejšnjega določene dne-
vnega reda, ker se pravnemu odboru

ni posrečilo uskladiti nasprotnih sta-
lišč.

Predsednik je nadalje poudaril, da
sedanji statut organizacije onemogoča
sprejetje določenih sklepov zaradi
različnih političnih usmeritev članov
sveta. Omenil pa je vsekar, da je
mednarodna organizacija 20. avgusta
obiskala Izrael zaradi preusmeritve li-
banonskega letala.

Na diplomatski konferenci so nato
obravnavali vprašanje današnjega reda.
Diplomatska konferenca je sprejela
dva ugovora predlog libanonske de-
legacije, ki ga je izredno podprla tu-
di episkopska delegacija, naj nova
konvencija predvideva obsodbo neza-
konitih posegov oblasti katere si bodi
države. Sprejeli so tudi belgijski pred-
log o debati o novi konvenciji. Z odo-
bitvijo francoskega predloga glede na-
čina glasovanja se je zaključila prva
dnevna konvencija.

Popoldne je bilo uradno odprtje iz

rednega zasedanja organizacije. Pri
je govoril predsednik organizacije Bi-
naghi, ki je poudaril, da je na za-
sedanju sedaj navzočih 90 držav. Na
zasedanju bodo že ta teden razprava-
li o preusmeritvi libanonskega ci-
vilnega letala. Predlog libanonske de-
legacije so sprejeli vsi delegati, a še
posebej so jo podprle delegacije vseh
arabskih držav. Izraelski predstavnik
je pritožil, ker so predhodni go-
vorniki že obravnavali temo libanon-
skega letala, ne da bi se omejili sa-
mo na zahtevo, naj se vprašanje vklju-
či v dnevni red. Izjavil je, da bo
podal izjave v imenu svoje vlade. Šele
tedaj, ko bo vprašanje na dnevnem
redu.

Predsednik Binaghi je izrazil željo,
da bi čim prej spravili to vprašanje
z dnevnega reda, tako da bi se za-
sedanje lahko osredotočilo na bistvene
probleme. Mednarodna organizacija
civilnega letalstva bo na naslednje delo
jutri zjutraj.

Popoldne je bilo uradno odprtje iz